

Joonas Hentilä

MILTÄ NYT TUNTUU?

Helsingin Sanomien ja Dagens Nyheterin uutisointi vuoden 2011 yleisurheilun MM-kilpailuista

MILTÄ NYT TUNTUU?

Helsingin Sanomien ja Dagens Nyheterin uutisointi vuoden 2011 yleisurheilun MM-kilpailuista

Joonas Hentilä
Opinnäytetyö
Syksy 2011
Viestinnän koulutusohjelma
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

Tekijä: Joonas Hentilä

Opinnäytetyön nimi: Miltä nyt tuntuu? Helsingin Sanomien ja Dagens Nyheterin uutisointi vuoden 2011 yleisurheilun MM-kilpailuista

Työn ohjaaja: Pertti Sillanpää

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: syksy 2011.

Sivumäärä: 58

TIIVISTELMÄ

Urheilujournalismia on Suomessa tutkittu suhteellisen vähän verrattuna siihen, kuinka paljon sillä on kuuluttajia. Vielä vähemmän on tutkittu sitä, miten suomalainen ja ruotsalainen urheilujournalismi eroavat toisistaan. Opinnäytetyöni tavoite oli selvittää, millaisia eroja maiden välisellä urheilujournalismilla on.

Tein tutkielmani analysoimalla Suomen suurimman päivälehdessä Helsingin Sanomien ja Ruotsin suurimman päivälehdessä Dagens Nyheterin uutisointia yleisurheilun MM-kilpailujen ajalta 26. elokuuta-5. syyskuuta 2011. Tämän materiaalin pohjalta tein laadullisen tutkimuksen siitä, millaisia eroja lehtien uutisoinnissa oli.

Tutkimuksessani paljastui, että lehtien välisessä uutisoinnissa on selkeitä eroja. Eroja oli otsikoinnissa, kuvien käytössä, visuaalisuudessa, juttujen sisällössä, näkökulmissa, asioihin syventymisessä ja isänmaallisuudessa muiden muassa.

Siihen en opinnäytetyössäni ota kantaa, kumman maan urheilujournalismi on parempaa, koska journalismin tasolle ei ole olemassa mittareita, toisin kuin maailman parhaan keihäänheittäjän arvioinnissa.

Asiasanat: urheilu, urheilujournalismi, Suomi, Ruotsi, Helsingin Sanomat, Dagens Nyheter, henkilö

Author: Joonas Hentilä

Title of thesis: How does it feel? Comparing sports reporting on Helsingin Sanomat and Dagens Nyheter on 2011 athletic's world championships

Supervisor: Pertti Sillanpää

Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2011

Number of pages: 58

ABSTRACT

Sports journalism has not been studied a lot in Finland when it's compared to how big thing sports are in people's lives. Even less there has been studying about differences between Finnish and Swedish sports journalism. I'm about to find out those differences in my thesis.

I concluded my thesis by analyzing how have the biggest daily newspaper in Finland Helsingin Sanomat and the biggest daily newspaper in Sweden Dagens Nyheter reported from athletics World championships from August 26th to September 5th. With this material I concluded qualitative research about the differences.

I found out on my thesis that there are differences between these two newspapers. The differences appeared in headlines, the way of using photos, visualization, articles' contents, perspectives, how deep newspapers went in their stories and in patriotism among others.

I won't speak out which way is better to do sports journalism in my thesis. The level of journalism can't be measured unlike in javelin.

Keywords: sports, sports journalism, Finland, Sweden, Helsingin Sanomat, Dagens Nyheter, person

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	7
2 URHEILU JA URHEILUJOURNALISMI	9
2.1 Urheilu on viihdettä.....	10
2.2 Kuvien ja otsikoiden merkitys urheilujournalismissa	13
2.3 Vertailun kohteet ja tapa.....	13
3 YLEISURHEILUN MM-KILPAILUT DAGENS NYHETERISSÄ.....	16
3.1 Dagens Nyheter 26. elokuuta	16
3.2 Dagens Nyheter 27. elokuuta	18
3.3 Dagens Nyheter 28. elokuuta	20
3.4 Dagens Nyheter 29. elokuuta	23
3.5 Dagens Nyheter 30. elokuuta	25
3.6 Dagens Nyheter 31. elokuuta	26
3.7 Dagens Nyheter 1. syyskuuta	27
3.8 Dagens Nyheter 2. syyskuuta	28
3.9 Dagens Nyheter 3. syyskuuta	29
3.10 Dagens Nyheter 4. syyskuuta	30
3.11 Dagens Nyheter 5. syyskuuta	32
3.12. Yhteenveto Dagens Nyheterin uutisoinnista.....	34
4 YLEISURHEILUN MM-KILPAILUT HELSINGIN SANOMISSA	35
4.1 Helsingin Sanomat 26. elokuuta.....	35
4.2 Helsingin Sanomat 27. elokuuta.....	36
4.3 Helsingin Sanomat 28. elokuuta.....	36
4.4 Helsingin Sanomat 29. elokuuta.....	37
4.5 Helsingin Sanomat 30. elokuuta.....	38
4.6 Helsingin Sanomat 31. elokuuta.....	39
4.7 Helsingin Sanomat 1. syyskuuta	39
4.8 Helsingin Sanomat 2. syyskuuta	40
4.9 Helsingin Sanomat 3. syyskuuta	41
4.10 Helsingin Sanomat 4. syyskuuta	42
4.11 Helsingin Sanomat 5. syyskuuta	43
4.12 Yhteenveto Helsingin Sanomien uutisoinnista.....	43
5 LEHTIEN VÄLISESSÄ UUTISOINNISSA ON EROJA	45
5.1 Yleisö janoaa ilmiöitä.....	46

5.2 Henkilöinti	47
5.3 Isänmaallisuus	50
5.4 Kuvat ja otsikot.....	51
5.5 Kriittistä urheilujournalismia	52
6 POHDINTA	54
LÄHTEET	58

1 JOHDANTO

Onko ruoho vihreämpää aidan toisella puolen? Onko Ruotsi Suomea edellä urheilun lisäksi myös urheilujournalismissa? Miksi ruotsalainen urheilujournalismi on parempaa kuin suomalainen, vai onko?

Nämä asiat ovat mietityttäneet minua jo muutaman vuoden ajan. Suomalaisen median tapaan käsitellä asioita olen tutustunut pienen ikäni ja erityisesti opiskeluaikani. Ruotsalaista yhteiskuntaa salaa ihannoivana ihmisenä olen raapaissut maan urheilujournalismin satoa, mutta tässä opinnäytetyössä menen pintaa syvemmälle ja tarkastella, miten Suomen ja Ruotsin kahden suurimman sanomalehden, Helsingin Sanomien ja Dagens Nyheterin, uutisointi erosi Daegussa Etelä-Koreassa syyskuussa 2011 käytyjen yleisurheilun MM-kilpailuiden aikana.

Nämä kyseiset lehdet ovat looginen valinta, koska ne ovat maidensa suurimpia lehtiä ja ne ilmestyvät maidensa pääkaupungeissa. Pohdin myös muita vaihtoehtoja: Ilta-Sanomat ja Aftonbladet, Iltalehti ja Expressen tai pohjoinen vaihtoehto Kaleva ja Norrbottens Kuriren.

Lopulliseen valintaan lopulta vaikutti oma arvostukseni Helsingin Sanomia ja Dagens Nyheteriä kohtaan. Molemmat ovat myös suuren yleisön silmissä laatulehtien maineessa ja niihin luotetaan. Opinnäytetyössäni tutkin medioiden uutisointierojen lisäksi, mistä lehtien arvostus kumpuaa.

Tutkin ja vertailen lisäksi, miten uutisten rakenne, sivujen rakenne, kuvat, otsikointi, patriotismi, kriittisyys muiden muassa eroavat näiden kahden lehden välillä.

Materiaalinani ovat Helsingin Sanomien ja Dagens Nyheterin paperilehtien MM-sivut 28. elokuuta ja 5. elokuuta.

Urheilu ja urheilujournalismi ovat olleet lähellä sydäntäni jo pitkään. Aihe on tuttu, mutta en ole syvemmin pohtinut urheilun merkitystä ihmisten

arkeen. Urheiluhan saa eri medioissa erittäin suuren määrän palstatilaa siihen nähden, kuinka merkittävää se on yhteiskunnallisesti. Urheilusta on tullut viihdettä, ja viihdettä ihmiset ovat janooneet jo Rooman valtakunnan ja Antiikin Kreikasta lähtien.

Yleisurheilun MM-kilpailut valikoituivat aineistomateriaaliksi niiden kiinnostavuuden takia. Kilpailut olivat vuoden 2011 isoimpia urheilutapahtumia koko maailmassa ja niitä seurattiin joka maailmankolkassa: myös Suomessa ja Ruotsissa.

2 URHEILU JA URHEILUJOURNALISMI

Urheilu ei enää ole vain kilpailua muita kilpailijoita vastaan. Urheilu on viihdettä, jota ihmiset viikosta ja päivästä toiseen kokoontuvat katsomaan joko paikanpäälle tai television välityksellä. Sen voidaan sanoa myös korvanneen sodat toisen maailmansodan jälkeen. Neuvostoliitto ja Itä-Saksa aikoinaan todistelivat kommunismin mahtavuutta kapitalisteille urheilukentällä kaikin mahdollisin keinoin alkaen steroideista ja loppuen Moskovan Luzhnikin stadionin aukeaviin portteihin.

Samaan aikaan urheilu on myös toiminut ponnahtuslautana maiden itsenäisyyspyrkimyksille, kuten entisessä Jugoslaviassa. Urheilu on herättänyt nationalismin ja nurkkapatriotismin uudelleen henkiin huligaanien muodossa. Urheilusta on tullut niin iso osa yhteiskuntaa, että mediankin täytyy seurata sitä tiiviimmin kuin koskaan. On syntynyt urheilujournalismi, joka on kehittynyt vuosien mittaan. Ajan saatossa kuitenkin urheilujournalismi on siirtynyt hieman objektiivisempaan suuntaan.

Takavuosina urheilutoimittajia arvosteltiin siitä, että he tietävät niin paljon enemmän urheilusta kuin journalismista. Nyt tilanne on muuttunut. *Urheilujournalismista on edetty urheilujournalismiin.* Ja kehitys kehittyä edelleen: urheilujournalismista ollaan siirtymässä urheiluviestintään. (Pänkäläinen 1998, 4.)

Nykyäänkin voidaan sanoa, että urheilujournalisteina toimivat urheiluihmiset. Jokaisella journalismin osa-alueella on työhönsä erikoistuneet toimittajat, kuten esimerkiksi taloudessa ja politiikassa. Urheilu ei täten eroa paljoakaan edellä mainituista.

Urheilujournalismi on konkreettista. Ottelu pelataan tai pituushyppy hypätään, ja niiden vaiheista kerrotaan analysoiden, haastatellen, selostaen. Urheilujournalismin konkreettisuus ja käytännönläheisyys ovat vaikuttaneet urheilulehdistön aseman vahvistumiseen Suomessa. Toisaalta myös urheilulehdistö on vaikuttanut merkittävästi urheilun asemaan yhteiskunnassamme. (Pänkäläinen 1998, 13.)

Urheilujournalismille tyypillisiä juttutyyppejä ovat urheilutapahtumiin liittyvät ennakkojutut ja raportit. Tämä on klassista urheilujournalismia: ihmisille kerrotaan, mitä on tulossa ja mitä tapahtui. Ennakkojutuille ominaista on nostaa esille tiettyjä kiinnostavia henkilöitä sekä kerrata sitä, miten vastaavissa tapahtumissa on käynyt aiemmin.

Raportissa toistuvat hyvin paljon samat seikat, mutta raportissa syvennyttään itse tapahtuman kulkuun. Ennakkojutuissa harvoin pohditaan, miten tapahtumassa voisi käydä tietyillä hetkillä. Myös raportissa jalustalle nostetaan usein yksi henkilö, jonka suoritus on noussut ylitse muiden. Raporteille on myös ominaista, että toimittaja analysoi, miksi tämän henkilön suoritus poikkesi muista.

Silti analyysit ja tutkiva journalismi ovat urheilujournalismissa harvinaisia piirteitä, etenkin lehdissä. Lehdillä on tiukat painoaikataulut, ja yhdenkin jalkapallo-ottelun analysointi vaatii useiden tuntien tutkimista. Tyypillisesti tutkivaa journalismia nähdään enemmän ajattomissa urheilujutuissa. Oletusarvoisesti yleisurheilun MM-kilpailuiden uutisoinnissa analyttiset ja tutkivan journalismin jutut ovat ennakkojuttuja kisojen alkupäivien lehdissä. Kilpailutapahtumista, joista täytyy kirjoittaa nopealla aikataululla, on vaikea kirjoittaa muita kuin pintaa raapaisevia analyyssejä.

2.1 Urheilu on viihdettä

Urheilu ja media elävät symbioosissa, jossa molemmat ruokkivat toisiaan. Urheilu saa mediaalta kaipaamaansa mainosta ja media kaipaamiaan sankaritarinoita. Lukijat ja katsojat ovat median armoilla, kun suosikkiurheilija tai -joukkue pelaa vieraspaikkakunnalla. Ottelun tuloksen voi tarkistaa teksti-tv:stä, mutta otteluraporttia voi joutua odottamaan seuraavaan aamuunkin asti.

”Uutismediat ovat ainoita todellisia lähteitä maailman määrittelemiseksi. Hyvin harvoin kuluttaja on itse silminnäkijänä tapahtumassa, jossa media raportoi.” (Pietilä 2007, 143.)

Enenevissä määrin urheilutapahtumista nostetaan esille yksi tietty kiinnostava asia, jonka ympärille koko juttu nidotaan. Yksittäisestä jääkiekko-ottelusta nostetaan esille kolmen maalin tekijä ennemmin kuin ottelun voittava joukkue tai olympialaisissa noteerataan Michael Phelps kahdeksan kultamitalia ennemmin kuin USA:n sata mitalia koko kilpailuissa.

”Nykyjournalismissa henkilöityvyys on yksi uutiskriteereistä.” (Kunelius 2003, 191.)

Urheilujournalismissa joukkueet ja lajit ovat henkilöityneet jatkuvasti enemmän. Mäkihypyllä on Suomessa Janne Ahosen kasvot, kun taas jalkapallosta puhuttaessa tulevat mieleen Sami Hyypiän tai Jari Litmasen hahmot. (Henttonen 2006, 32.)

Tämä on osoitus urheilujournalismin muutoksesta. Urheilu on uuden ajan historiassakin kohtuullisen uusi käsite, etenkin joukkueurheilu, joten on luonnollista, että siitä kertova journalismi elää ajan ja kehityksen mukana. Muutoksia voi syntyä erittäin nopeallakin aikavälillä.

Urheilun viihteellistymisestä ovat hyvänä esimerkkinä lajien sääntöjen korjaukset television ehtojen mukaisiksi. Television kannalta ihanteellisimmat urheilulajit ovat jalkapallo ja jääkiekko: ne kestävät aina kaksi tai kaksi ja puoli tuntia. Tennis, lentopallo ja Suomessa pesäpallo ovat muokanneet sääntöjään televisioaikakaudella, jotta ottelujen kestoja yhdenvertaistetaan television toiveiden mukaisiksi.

”Nykyisin amerikkalaisessa jalkapallossa tuomari voi viheltää ns. tuomaripallon eli pelin poikki silloin, kun ohjelman televisioiva yhtiö sitä mainoskatkon vuoksi haluaa.” (Pänkäläinen 1998. 35.)

Viihteellistymisestä ovat hyvänä esimerkkinä myös urheilutapahtumien ja -sarjojen räjähdysmäisesti kasvaneet televisiointioikeusmaksut.

Viihteen maailmassa on tyypillistä, että otsikoissa ovat tähdet: näyttelijä, kirjailija, David Beckhamin jalkaa operoiva lääkäri, Big Brother -talon kahden viikon asukas. Urheilumaailman viihteellistyttyä myös urheilujournalismi tarvitsee tähtiä, joista kirjoittaa. Tähän tähtiaseman luomiseen osallistuvat myös urheiluihmiset itse. Kun Suomi voitti jääkiekon maailmanmestaruuden keväällä 1995, kaikki nostivat pallille valmentaja Curt Lindströmin ja pelaaja Ville Peltosen, vaikka kyseessä oli joukkue.

Sama uusiutui 16 vuotta myöhemmin: päävalmentaja Jukka Jalonen kehui heti ensimmäiseksi joukkuettaan Mikko Koivun johtamaksi. Maajoukkueen maailmanmestaruudesta ei tarvinnut tehdä postimerkkiä, kun Mikael Granlundin ilmaveivistä välieräottelussa tuli suurempi ilmiö kuin finaaliapaikasta.

Urheilun viihteellisyys on myös lisännyt urheilijoiden paineita. Julkisuus tuo mukanaan menestyspaineita, jotka voivat vaikuttaa negatiivisesti ratkaisevilla hetkillä. Suomen jääkiekkomaajoukkueella on leima, jonka mukaan he murtuvat aina tärkeimmällä hetkellä. Tennisässä Jarkko Niemisen kohdalla sanotaan, ettei pää kestänyt, kun finaalissa tuli taas tappio. Suomessa tuntuu olevan enemmän sääntö kuin poikkeus, ettei kauden tärkeimmällä hetkellä pystytä venymään parhaimpaan, ja osasy tähän on median luomat kohtuuttomat odotukset.

Yksi esimerkki urheilijasta, jonka uraan julkisuus ja sen tuomat paineet ovat vaikuttaneet, on Toni Nieminen, joka voitti 16-vuotiaana kaksi olympiakultaa, mutta sen jälkeen hävisi täysin mäkihyppykartalta.

Varmasti hänellä oli jo nuoren ikänsä takia erittäin vähän mahdollisuuksia kontrolloida julkisuuden häneen kohdistamaansa huomiota. Miten hänen ikäisensä olisi voinut kestää julkisuuden paineet, kun vanhemmatkin murtuvat? (Von Bagh & Koski 2000. 113.)

2.2 Kuvien ja otsikoiden merkitys urheilujournalismissa

Urheilukuvausta on kutsuttu joissain yhteyksissä myös sotakuvaukseksi. Urheilutapahtumissa, etenkin yleisurheilussa kaikki tapahtuu vain kerran, ja sen jälkeen sitä ei voi kuvata: Usain Bolt saapuu vain kerran maaliin, Andreas Thorkildsen heittää vain yhden kerran kilpailun pisimmän heiton ja niin edelleen. Juuri tietyn ja ratkaisevan hetken vangitseminen on vaikeaa urheilujournalismissa.

Urheilujournalismissa kuvilla on tärkeä merkitys lukijan lukupäätöksen kannalta. Jos jutulla ei ole kuvaa, täytyy sen otsikon olla erittäin mukaansa tempaava, että lukija kiinnostuu jutusta. Sama tilanne on myös, jos kuva ei ole houkutteleva, otsikon merkitys korostuu tällöinkin. Esimerkiksi, jos jääkiekko-ottelusta on selkeä pelitilannekuva, lukija tietää heti, että seuraava juttu on jääkiekkoon liittyvä, mutta jos kuva onkin arkistosta kaivettu rivipelaajan kasvokuva edellisen kesän haastattelutuokiosta, kuvan rooli on olla sivuntäytettä, ei informaation lähde.

Urheilujournalismissa, kuten myös tavallisessa journalismissa, otsikot toimivat monesti niin sanottuina ”teasereina”, eli houkuttimina lukea jutut:

Otsikointi muodostaa merkittävän osan etenkin printtilehden sisällöstä. Lukijan tapa lukea uutislehteä on silmäillä otsikoita ja niiden perusteella valita jutut joiden leipätekstiin käydä käsiksi. Otsikkokäytännöt ovat kuin yleisön ja tiedotusvälineen yhteinen sopimus, jossa otsikossa kerrotaan perinteisesti keskeinen informaatio jutusta. Otsikon koko kertoo lukijalle toimituksen kannan jutun tärkeydestä. Myös otsikon ja jutun sijainti kertovat lukijalle jutun arvon toimituksen näkökulmasta. (Suhonen 1994, 73–74.)

2.3 Vertailun kohteet ja tapa

Tarkastelen ja vertailen urheilujuttujen sisältöä aineistolähteen sisältöanalyysin kautta. Hankin aineiston tutkielmaani Oulun kaupunginkirjastosta, jossa valokopioin Helsingin Sanomien ja Dagens Nyheterin MM-yleisurheilua koskevat urheilusivut. Vertailen MM-kilpailuiden

ajalta lehtien uutisointia, sisältöeroja, otsikointieroja, visuaalisia eroavaisuuksia ja patrioottisuutta.

Analyysitavan valinta oli vaikea tehtävä, koska laadullisessa tutkimuksessani vertailtavaa materiaalia on paljon, ja oli vaikea sanoa, mikä tapa olisi sopinut parhaiten. Laadullisessa tutkimuksessa aineiston runsaus ja elämänläheisyys tekevät analyysivaiheen mielenkiintoiseksi ja haastavaksi. (Hirsjärvi 2010, 225.)

Sisällönanalyysi perustuu tulkintaan ja päättelyyn, jossa edetään empiirisestä aineistosta kohti käsitteellisempää näkemystä tutkittavasta ilmiöstä (Tuomi & Sarajärvi 2009, 112). Alun perinkin ideanani oli vertailla suomalaista ja ruotsalaista urheilu-uutisointia. Ensin aihe rajautui urheilu-uutisoinnista yleisurheilu-uutisointiin, sen jälkeen yleisemmältä tasolta MM-kisojen uutisoinnin vertailuun. Myös vertailun kohteet täsmentyivät matkan varrella: suomalaiseksi mediaksi valikoitui Helsingin Sanomat ja ruotsalaiseksi Dagens Nyheter.

Vertailuni kohteet ruotsalainen Dagens Nyheter ja suomalainen Helsingin Sanomat ovat maidensa suurimpia sanomalehtiä.

Dagens Nyheter on Bonnier-konsernin omistama lehti, jonka toimitus sijaitsee Tukholmassa, mutta sillä on aluetoimituksia muualla Ruotsissa ja lisäksi 16 ulkomaankirjeenvaihtajaa. Lehden päätoimittaja on Gunilla Herlitz ja lehdellä on kaiken kaikkiaan 400 työntekijää, joista 200 työskentelee lehden toimituksessa. (Dagens Nyheter 2011, hakupäivä 1.10.2011).

Dagens Nyheterin vuosittainen liikevaihto oli 1,8 miljardia kruunua vuonna 2010 eli noin 195 miljoonaa euroa. Lehden levikki oli samana vuonna 298 200 ja lehden omien tietojen mukaan sillä on päivittäin 859 000 lukijaa. Lehden verkkosivuilla vierailee viikoittain noin puolitoista miljoonaa käyttäjää.

Dagens Nyheter ilmestyy tabloidimuotoisena lehtenä, jossa yksi sivu on jaettu viidelle eri palstalle ja aukeamalla palstoja on yhteensä kymmenen. Tabloid-

muodossa lehden sivut ovat A3-kokoisia ja lehti on nidottu yhdeksi kokonaisuudeksi. Dagens Nyheterin urheilusivut ovat erillisenä liitelehtenä päälehden välissä.

Helsingin Sanomat on Suomen ja koko Pohjoismaiden suurin tilattava sanomalehti. Se on perustettu vuonna 1904, ja sen edeltäjä Päivälehti vuonna 1889. Lehdellä on päivittäin noin miljoona lukijaa ja sen päivittäinen levikki on yli 400 000.

Helsingin Sanomat ilmestyy broadsheetmuotoisena lehtenä, jossa yksi sivu on jaettu kahdeksalle palstalle. Helsingin Sanomien urheilusivut ovat lehden B-osan lopusta. (Sanoma 2011, hakupäivä 1.10.2011.)

3 YLEISURHEILUN MM-KILPAILUT DAGENS NYHETERISSÄ

Lehden urheilutoimituksesta MM-yleisurheilun raportointiin lähetettiin toimittaja Sven Gustavsson paikanpäälle Daeguun Etelä-Koreaan. Analyttisempia artikkeleita kirjoittava Johan Esk hoiti kirjoittamisen Ruotsista käsin. Omaa kuvaajaa Dagens Nyheter ei lähettänyt Etelä-Koreaan.

3.1 Dagens Nyheter 26. elokuuta

MM-kilpailujen avajaispaketti Dagens Nyheterissä käsittää neljä sivua ennakkoa kilpailuista. Lähtösivun päähuomio oli jamaikalaispikajuoksija Asafa Powellin poisjäännissä 100 metrin kilpailusta. Näin ME-mies ja olympiavoittaja Usain Bolt ja Powell eivät kohtaisi. Parivaljakko oli koko kisojen suurin yksittäinen taistelupari, ja tätä myös Dagens Nyheter toimittajansa Sven Gustavssonin johdolla korosti.

Lähtösivulle oli lisäksi nostettu esille muita kilpailujen alkupäivien kovia kaksintaisteluja. Koko sivu toimi kaksintaistelumallalla.

Toisella sivulla toimittaja Johan Esk keskittyy ruotsalaisyleisurheilijoiden mitali- ja menestysmahdollisuuksiin. Esk kirjoittaa luovalla tyylillä ruotsalaisten mahdollisuuksista, eikä sorru liialliseen optimismiin, vaikkei hän toisaalta ole pessimistinenkään. Esimerkiksi maratoonari Isabellah Anderssonin mahdollisuuksiin liittyen Esk kirjoittaa, että EM-kisojen maraton on verrattavissa Tanskan jääkiekkoliigaan – parempiakin kilpailuja on tarjolla. Eskin tekstissä lehti käyttää tehokeinona tekstin boldausta niissä kohdin, jossa käsitellään suoraan sitä, miten Esk uskoo tietyn ruotsalaisurheilijan pärjäävän. Normaalin fontin seassa boldaus pistää sivulla lukijan silmään.

Kolmas sivu ennakkopaketissa keskittyy naisten maratonin ja Isabellah Anderssonin mahdollisuuksiin. Lisäksi tekstissä esitellään maratonin reitti, ja tehokeinona sivulla on käytetty grafiikkaa.

Neljännän sivun päähuomion vie amerikkalaisnaispikajuoksija Carmelita Jeter, jonka tarinan huipulle Sven Gustavsson kertoo tietosanakirjamaisella tekstillä. Juttu ei ole revittelevä, vaan tyyliiltään hyvin perinteinen.

Ensimmäisen sivun otsikko ”Drömduellen sprack” (Unelmakaksikko hajosi) kertoo suoraan, mitä jutussa käsitellään. Vaikka Usain Bolt on sivulla isossa kuvassa, jutun kärki ja päähuomio kiinnittyy pariin Bolt-Powell. Otsikko tukee myös alareunan graafia eli tietokoneella tehtyä kuvitusta, jossa esitellään kisojen kuumia taistelupareja. Graafin otsikko ”Nu börjar VM – här är de tre hetaste duellerna på herr – och damsidan” (Nyt MM-kilpailut alkavat – tässä on kolme kuuminta kaksinparia miesten ja naisten sarjoissa) tukee hyvin koko sivun rakennetta ja teemaa.

Toisella sivulla otsikko on koko aukeaman laajuinen ja menee myös suoraan jutun sisällön ja kärjen ytimeen. ”Esk: Fyra klara blågula medaljchanser i VM”, (Neljä selvää mitalimahdollisuutta MM-kilpailuissa). Johan Eskin jutussa toisella sivulla nämä mitalimahdollisuudet esitellään yksitellen. Jutun alaotsikossa kerrotaan julistuksellisesti, että Emma Green Tregarolla on paras mahdollisuus Daegussa. Tämäkin asia tuodaan esille myöhemmin syiden kanssa tekstissä.

Kolmannen sivun alaotsikko: ”Här är banan som Isabellah Andersson ska besegra” (Tämä on reitti, jolla Isabellah Andersson aikoo voittaa) on otsikko, joita harvoin tapaa suomalaisissa sanomalehdissä. Pikemminkin Suomessa tällaisia otsikoita näkee verkko-otsikoissa, joissa lukija houkutellessaan klikkaamaan, mutta Ruotsissa tämä tapa on painetun lehdenkin puolella. Otsikko toimii juttukokonaisuudessa, koska sekä teksti että sen alla oleva graafi esittelevät maratonin reittiä.

Neljännän sivun otsikko :”Jeter ska återta USA:s tron” (Jeter aikoo palauttaa USA:n uskon) ei pureudu yhtä hyvin jutun sisältöön kuin muilla päivän lehden sivuilla. Juttu liittyy enemmän Jeterin henkilöhistoriaan ja sivuaa vasta myöhemmässä vaiheessa USA:n pikajuoksumahdin romahdusta. Aiemmissa jutuissa otsikko on pureutunut suoraan jutun kärkeen, mutta nyt otsikko on

haettu jutun keskivaiheilta.

Ensimmäisen sivun kuva Usain Boltista kuvastaa onnistuneesti jutun tarkoitusta. Katsojat olivat odottaneet Boltin ja Asafa Powellin kaksintaistelua, mutta kaikki, kuvasta päätellen myös Bolt, ovat pettyneitä, kun Powell ilmoitti vetäytyvänsä miesten 100 metrin kilpailusta.

Toisen ja kolmannen sivun aukeaman päätähtenä on maratoonari Isabellah Andersson, jonka kuvan lisäksi aukeamalla esitellään naisten maratonin reitti graafina. Lisäksi lukijoille valaistaan maratonarin askellusta matkan varrella: millaisia askelia juoksijat ottavat juoksun kussakin vaiheessa: lukijan palvelua ja harvoin ajatellun tiedon esittelyä parhaimmillaan.

Visuaalisesti voimakkaana tehokeinona toisen sivun jutussa käytetyt tekstin keskivaiheen boldaukset toimivat. Ne pomppaavat lukijan silmille, ja jos juttu ei muuten kiinnosta, lukee lukija boldaukset. Boldaukset toimivat ikään kuin sivun kuvateksteinä. Lisäksi aukeaman pääkuva on upotettu kahdelle sivulle, ja taitossa tekstiä on juoksutettu ilman selvää punaista lankaa epäortodoksisella tavalla. Tämä ei tarkoita, etteikö sivulla olisi punaista lankaa. Erikoinen taittomalli parantaa sivun visuaalista ulkonäköä.

Neljäs sivu ei ole visuaalisesti yhtä vahva kuin muut. Kuva Carmelita Jeteristä on perinteinen ja varma valinta. Sivusta puolet on kuvaa ja puolet tekstiä perinteisen sanomalehtimallin taitolla.

3.2 Dagens Nyheter 27. elokuuta

Ensimmäisen varsinaisen kisapäivän lehdessä MM-yleisurheilut saivat palstatilaa viiden sivun verran. Urheilusivujen kansilehtenä toimii kuva pituushypyn karsintoja odottavasta Carolina Klüftistä. Sivusta on tehty visuaalinen lähtö ja ainoat tekstit, joita sivuilta otsikon lisäksi on, ovat Klüftin suoritukset kolmissa edellisissä arvokilpailuissa sekä niihin liittyvät yhdet sitaatit per kilpailu.

Toisen ja kolmannen sivun aukeaman päähuomio on kiinnittynyt miesten pituushyppyyn, jonka päätähdeksi toimittaja Sven Gustavsson on nostanut australialaisen Mitchell Wattin. Toisin kuin edellisen päivän Carmelita Jeteristä kertovassa jutussa, tällä kertaa Gustavsson kirjoittaa mielenkiintoisesta näkökulmasta. Hän on löytänyt Wattin historiasta yhden mielenkiintoisen seikan, jota suuri yleisö tuskin tietää: pituushyppääjä Wattista piti tulla rugbyn pelaaja, ei yleisurheilija. Vaikka juttu onkin henkilöstä kertova ja haastattelupohjainen, koko juttu rakentuu tämän yhden rugbydetaljin ympärillä, mikä tuo juttuun väriä. Kainalojutussa esitellään muut pituushyppykilpailun ennakkosuosikit lyhyesti. Toisena kainalona käytetään kolmannella sivulla tietolaatikkoa, johon on listattu muiden lajien urheilijoita, jotka saattavat tehdä lopullisen läpimurtonsa kilpailuissa. Pituutta hyppäävä rugbyn pelaaja ja läpimurto -teemat muodostavat hyvän kokonaisuuden aukeamalle.

Neljännellä sivulla esitellään lähtösivun kansikuvanainen Carolina Klüft. Uransa viimeisiin MM-kilpailuihin valmistuvalta naiselta kyseltiin jutussa ajatuksia tulevan koitoksen kynnyksellä. Juttu oli tehty kysymys-vastaus-periaatteella. Juttua on vahvistettu graafilla ja tietolaatikolla.

Viidennen sivun pääosissa ovat amerikkalaisruotsalaiset kiekonheittäjäveljekset Niklas ja Leif Arrhenius. Jutussa kerrotaan veljesten tarinaa, miten koko elämänsä Yhdysvalloissa asuneet henkilöt edustavatkin Ruotsia. Jutun kainalona toimii tietolaatikko muista MM-kisojen historian veljes- ja sisarpareista.

Lähtösivun otsikko ja kuva täydentävät toisiaan erinomaisesti: "Vaknar – för sitt sista VM" (Herää viimeisiin MM-kilpailuihinsa). Kuvassa Carolina Klüft makoilee sängyssä ja katsoo ulos ikkunasta. Tilanne on lavastettu, mutta kuva toimii.

Toisen ja kolmannen sivun aukeaman pääjutun otsikko "Rugbyliraren kan bli VM:s stora stjärnskott" (Rugbyn pelaajasta voi tulla MM-kilpailuiden suurin tähdenlento) on kuin poikkileikkaus itse jutusta. Tekstissä kerrotaan

australialaispituushyppääjä Mitchell Wattin tarina ja otsikko pureutuu juuri siihen yhteeseen mielenkiintoisimpaan seikkaan, jonka ympärille tekstikin rakentuu: rugbytaustaan. Toisen sivun kainalojutun otsikkona toimii lehden yleisurheiluasiantuntijan sitaatti ja kolmannen sivun tietolaatikon otsikkona verkkosivumainen ”De kan också få sitt genombrott i VM” (Hekin voivat lyödä läpi MM-kilpailuissa).

Neljännellä sivulla otsikko ja kuva kohtaavat jälleen erinomaisesti. Otsikossa ”Klūft: 'Jag har varit snabb på träningarna’” (Klūft: ”Olen ollut harjoituksissa nopea”), otetaan kiinni yhdestä pituushypyn tärkeimmistä ominaisuuksista, eli nopeudesta. Tätä tukemaan on lisätty kuva juoksevasta Klūftistä. Viidennen sivun jutun otsikossa ”Diskusduo som tar täten” (Kiekkoduo, joka tähtää kärkeen) ei samalla tavoin revitellä kuin aiemmillä sivuilla: perinteinen otsikko, perinteiseen juttuun.

Lähtösivun kuva Carolina Klūftista makoilemassa sängyllä yhdistettynä otsikkoon toimii erittäin hyvänä kokonaisuutena. Sivun rakentuu muutenkin visuaalisuudelle, koska merkkejä sivulla on hädän tuskin tuhatta.

Toisen ja kolmannen sivun aukeama on visuaalisesti aika perinteinen: Henkilökuvia pituushyppääjistä kilpailun tuoksinassa. Taittomallikin on sanomalehdelle hyvin perinteinen.

Neljännellä sivulla Carolina Klūftin jutun yhteydessä on käytetty pääkuvaa juoksevasta Klūftistä, mikä toimii hyvin juoksunopeuteen viittaavan otsikon kanssa. Lisäksi sivulla on graafin avulla esitelty pituushypyn tekniikkaa ja vaiheita. Viidennen sivun juttu kiekkooveljeksistä on tekstipainotteinen, ja siihen ei visuaalisesti ole panostettu.

3.3 Dagens Nyheter 28. elokuuta

Sunnuntain lehdessä yleisurheilukilpailuiden volyyminä on kasvatettu seitsemään sivuun. Koko urheilusivujen kansilehtenä on jälleen pituushyppääjä Carolina

Klüft. Lähtösivu on vain pelkkä johdatus seitsemän sivun pakettiin ilman juttuja.

Toisen ja kolmannen sivun aukeaman päätähdeksi on nostettu pikajuoksija Usain Bolt, jota sivuilla kutsutaan yleisurheilumaailman suurimmaksi tähdeksi. Toimittaja Johan Esk kirjoittaa pääjutun ilmiöstä nimeltään Usain Bolt, ja hänen merkityksestään yleisurheilulle. Kainalojutussa paikanpäällä Etelä-Koreassa oleva toimittaja Sven Gustavsson kokoaa 100 metrin karsintojen tulokset ja odotukset lehden ilmestymispäivän finaalille. Juttukokonaisuuden täydentää vielä kolmannen sivun oikeassa reunassa graafin ja tekstin sekoituksella tehty tietolaatikkomainen selvitys 100 metrin juoksun eri vaiheista. Materiaali ei ole Dagens Nyheterin omien toimittajien tekemää vaan tiedot on otettu brittiläisestä Spikes-lehdestä ja brittivalmentaja Dan Pfaffilta. Lähdeviittaukset ovat kohdallaan, kun sekä valmentajan että lehden nimet on boldattu muusta tekstistä.

Neljännellä sivulla käsitellään Carolina Klüftin suoritusta pituushypyn karsinnoissa. Kyseessä on perinteinen selostus karsinnoista. Viidennellä sivulla kerrotaan kenialaisjuoksijoiden kolmoisvoitoista naisten maratonilla ja 10 000 metrillä. Tavallista jutunkerrontaa, jossa kuitenkin yksi mielenkiintoinen asia on nostettu kärjeksi: kenialaisten tupla-kolmoisvoitot. Viidennen sivun juttukokonaisuudet täydentää ruotsalaisen maratonarin Isabellah Anderssonin suorituksesta ja tulevaisuuden ajatuksista. Koko aukeama on tulosjournalismia puhtaimmillaan.

Kuudennen ja seitsemännen sivun aukeama kruunaa seitsemän sivun yleisurheilupaketin. Koko aukeaman kokoisessa juttukokonaisuudessa käsitellään miesten 110 metrin aitajuoksun ennakkoasetelmia, ja koko juttu on rakennettu kolmen supertähden ympärille: Dayron Roblesin, Liu Xiangin ja David Oliverin. Jutussa esitellään kaikki kolme miestä ja heidän tarinansa, vahvuutensa, lähtökohtansa kilpailuihin, parhaat noteeraukset ja niin edelleen. Juttuun liittyy lisäksi sivun kokoinen kuva näistä kolmesta miehestä sekä aukeaman levyinen kymmenen palstan graafi 110 metrin aitajuoksun eri vaiheista.

Lähtösivun otsikossa viitataan suoraan sivulla neljä tulevaan juttuun Carolina Klüftin menestyksessä pituuskarsinnassa. Alaotsikossa puolestaan mainostetaan seitsemän sivun yleisurheilupakettia.

Toisen ja kolmannen sivun aukeamalla pääotsikko vie kymmenen palstaa ja koko aukeaman. ”Bolt bäst där det gäller som mest” (Bolt paras, missä eniten merkitystä) viittaa niinkin pieneen ja yksittäiseen kohtaan koko aukeaman juttukokonaisuudessa kuin 100 metrin juoksun vaiheista kertovan graafin viimeisille riveille. 100 metrin juoksussa viimeiset 25 metriä ovat graafin mukaan tärkeimmät metrit koko sadalla metrillä. Siellä Bolt on paras ja siihen viitataan otsikolla suoraan. Toisaalta otsikko sopii myös koko pääjuttuun, koska toimittaja Johan Esk kehuu Boltia antaumuksellisesti monilta eri osa-alueilla. Otsikossa lisäksi pää- ja sivulause rimmaavat keskenään. Kainalojutun otsikko ”Han joggade som vanligt in med bästa tiden”, (Hän hölkkäsi parhaaseen aikaan tavalliseen tapaan) viittaa puolestaan 100 metrin karsintojen tuloksiin ja Boltin aiempiin suorituksiin arvokilpailuissa.

Neljännän ja viidennen sivun otsikointi menee samaan kategoriaan itse juttujen kanssa: rutinoituneeseen sisältöön rutinoituneet otsikot.

Kuudennen ja seitsemännen sivun aukeamalla juttukokonaisuuteen on panostettu. Kun juttu sisällöltään oli kolmen kovan kohtaamisen odottamista, niin otsikosta se tehdään lukijalle heti selväksi, mitä tuleman pitää: ”Äntligen – nu möts tidernas snabbaste” (Vihdoin kaikkien aikojen nopeimmat kohtaavat).

Lähtösivun kuva Carolina Klüftista pituushyppysuorituksessa on koko sivun kokoinen ja toimii lähtölaukauksena seitsemän sivun paketille.

Toisen ja kolmannen sivun aukeamalla visuaalisuus ei rakennu pääkuvalle, joka ei ole erikoisen sykähdyttävä, vaan visuaalisesti pääosissa ovat pääjutun boldaukset, sitaatti sekä aukeaman oikean reunan graafi sadan metrin juoksun vaiheista. Sivu ei kuitenkaan näytä liian raskaalta ja tekstipainotteiselta, koska

pääkuva on sijoitettu kaiken tekstin keskelle.

Neljännän ja viidennen sivun aukeama on visuaalisesti köyhempi kuin muut kyseisen päivän lehden sivut. Kuvat ovat tilannekuvia- ja voittokuvia, eikä sivuilla ole graafeja tai muita hienouksia.

Kuudennen ja seitsemännän sivun aukeama puolestaan on visuaalisesti erittäin voimakas. Graafi sadan metrin juoksun vaiheista kommenttien kanssa tekee lukijalle selväksi, mitä aitajuoksussa tapahtuu. Kyseisen päivän lehdessä on myös graafi 100 metrin juoksun vaiheista, joten lukijaa palvellaan ja opetetaan yleisurheilun saloihin. Lisäksi aukeaman pääkuva seitsemännellä sivulla on kolmesta ennakkosuosikista. Miehet on laitettu ylhäältä alas järjestykseen siten, että kaikkien aikojen kolmanneksi kovimman ajan juossut on ylhäällä ja nopein alhaalla. Jokaiselle miehelle on myös annettu lempinimet kuvissa.

3.4 Dagens Nyheter 29. elokuuta

Maanantain lehden volyyymi yleisurheilulle on neljä sivua. Päähuomion varastaa Usain Bolt varaslähdöllään sadan metrin loppukilpailussa. Neljästä sivusta Boltin varaslähtöä käsitellään kolmella. Neljäs sivu jää pituushyppääjä Carolina Klüftille.

Lähtösivulla Sven Gustavsson kirjoittaa dramaattisen finaalin vaiheista raportinomaisesti. Maailmanmestaruuden lopulta voittaneen Yohann Blaken voitto jää täysin Boltin varaslähdön varjoon. Kaikki kommentit, jotka juttuun on kerätty muilta kilpailijoilta, käsittelivät myös samaa asiaa.

Toisen ja kolmannen sivun aukeama käsittelee myös Boltin varaslähtöä ja varaslähtösääntöä yleisesti. Johan Esk kirjoittaa varaslähtösäännön vaihtamisen puolesta ja kolmannella sivulla Lisa Edwinssonin haastatteleva yleisurheiluekspertti A Lennart Julin puhuu myös nykyisen säännön epäurheilijamaisuudesta. Lisäksi sivuilla on pääkuvana koko aukeaman levyinen panoramakuva sadan metrin finalisteista lähtöhetkellä reaktioaikoihin.

ja sivun alareunassa kymmenen ihmisen gallup, jossa kysytään mielipidettä säännöstä. Näin kolme sivua käytetään yhden kuohahduttaneen asian puintiin.

Neljännellä sivulla kootaan Carolina Klüftin uran viimeiset MM-kilpailut. Näkökulmana jutussa on se, miten menestystä tulee seuraavan vuoden Lontoon olympialaisissa. Kainalossa kilpailupäivä summataan miesten 10 000 metrin juoksun raportoinnilla.

Kun kolme sivua jutuista käytetään Usain Boltin varaslähdön analysointiin ja puintiin. Myös otsikot ovat voimakkaita: lähtösivun ”Varför, Bolt?”, kysyy retorisesti, miksi Bolt otti varaslähdön. Kysymykseen tuskin tietää Bolt itsekään vastausta, mutta otsikossa on voimaa. Toisella ja kolmannella sivulla on kymmenen palstan levyinen otsikko ”Esk: Tjuvstartsregeln måste ändras i VM” (Esk: MM-kisojen varaslähtösääntö on muutettava). Otsikolla tehdään selväksi toimittajan oma mielipide, jota hän jutussaan lopulta perkaa.

Neljännellä sivulla Carolina Klüftin pituushyppyjuttuun otsikko on ”Klūft besviken femma” (Klūft pettynyt viides). Otsikko niputtaa käytännössä jutun kilpailullisen osuuden, kun suurimmassa osassa juttua katseet on käännetty kohti Lontoon olympialaisia.

Lähtösivun kuva pettyneestä paidattomasta Usain Boltista alleviivaa otsikkoa ja juttua urheilumaailmaa kohahduttaneesta asiasta. Toisen ja kolmannen sivun aukeamaan on visuaalisesti panostettu. Kymmenen palstan kuva lähtöhetkestä, kun Bolt irtoaa telineestä ennen muita reaktioaikoihin, on voimakas. Toimittaja Johan Eskin jutusta keskeisimmät kohdat on jälleen boldattu. Draaman korostamiseksi aukeaman keskelle on sijoitettu kuva paidattomasta ja hämmästyneestä Boltista. Pääjuttujen alapuolella on lisäksi kymmenen henkilön gallup. Vaikka aukeamalla on paljon tavaraa, ei se näytä raskaalta.

Neljännän sivun juttuun Carolina Klüftistä on valittu perinteinen uutiskuva, jossa Klūft nousee hiekasta hypyn jälkeen.

3.5 Dagens Nyheter 30. elokuuta

Kisojen neljäntenä varsinaisena kilpailupäivänä yleisurheilun volyyymi urheilusivuilla tippuu kolmeen sivuun. Lähtösivulle on nostettu sadankymmenen metrin aitajuoksun ratkaisuhetki, kun Kiinan Liu Xiang ja Kuuban Dayron Robles osuivat toisiinsa. Samoin kuin sadan metrin kilpailussa, jossa Usain Boltin varaslähtö vei kaiken huomion voittaja Yohann Blakelta, samoin aidoissa Jason Richardsonin voitto jäi täysin Roblesin ja Xiangin kolaroinnin varjoon. Myös Sven Gustavssonin jutussa, jossa hän käsittelee lähes ainoastaan kolaria ja sitä, miten niiltä voitaisiin välttyä jatkossa. Pääjuttuun on kainaloksi kysytty Ruotsin johtavilta aitajuoksuasiantuntijoilta mielipiteet tapahtuneesta.

Toisen ja kolmannen sivun aukeama rakentuu kolmen teeman ympärille: hiilikuituproteeseilla juokseva eteläafrikkalainen Oscar Pistorius, 31-vuotias naisten sadan metrin mestari Carmelita Jeter ja miesten 800 metrin ennakkosuosikki David Rudisha vievät huomion aukeamalla. Sven Gustavssonin kirjoittamat jutut Jeteristä ja Rudishasta ovat perinteisiä raportti- ja ennakkopätkiä, mutta Johan Eskin kirjoitus Oscar Pistoriuksesta on enemmän pohtivaa tekstiä. Esk käsittelee jutussaan, kuinka Pistoriukseen pitäisi suhtautua eettisessä mielessä. Pistorius kuitenkin saa selvää etua proteeseistaan: se on tieteellisesti osoitettu. Esk pohtii sitä, että kaikki huokaisivat helpotuksesta, kun Pistorius ei lopulta pärjännyt, mutta miten olisi käynyt, jos proteesijalkainen juoksija olisikin kamppailut voitosta.

Lähtösivun otsikko ”Här ryker VM-guldet” (Tässä ratkeaa MM-kulta) viittaa suoraan sivun pääkuvaan, jossa Liu Xiangin ja Dayron Roblesin kädet koskettavat juoksun loppuvaiheessa. Otsikon ja kuvan välille on luotu selkeä ja vahva sidos.

Toisen ja kolmannen sivun aukeamalla Johan Eskin jutun otsikko ”Alla slapp den bökiga frågan” (Kaikki välttivät kiusallisen kysymyksen) viittaa tekstin sisäisimpään eettiseen pohdintaan, eli miten proteesijalkaisen juoksijan menestykseen pitäisi suhtautua. Muut otsikot ”31-åriga Jeter – favoriten som

höll”, (31-vuotias Jeter – suosikki, joka piti) ja ”Rudisha hoppas på ny kolslakt” (Rudisha toivoo uutta teurastusta) ovat viittauksia menneeseen ja tulevaan: tyypillisiä otsikoita raportinomaisiin ja ennakoiviin juttuihin. ”Kolslakt”-sanana käyttö on hyvin voimakas, mutta sen tausta tuodaan esille jutun sisällössä.

Lähtösivun pääkuva, jossa Liu Xiangin ja Dayron Roblesin kädet koskettavat kesken juoksun, sointuu täydellisesti sekä juttuun että otsikkoon. Tällaisen kuvan pohjalta on hyvä rakentaa koko juttukokonaisuutta.

Toisen ja kolmannen sivun aukeamalla kuvavalinnat ovat perinteisempiä. Kuvat henkilöistä, joista jutuissa kerrotaan. Pääkuva naisten sadan metrin loppuratkaisusta on voimakas. Voittaja Jeterin ilme sopii jutun otsikkoon. Hieman kärsivän näköinen voittaja otti ennakoidun voiton suosikin paineista huolimatta.

3.6 Dagens Nyheter 31. elokuuta

Keskiviikon 31. elokuuta Dagens Nyheterissä MM-kisojen volyyimia urheilusivuilla pudotettiin kahteen sivuun ja sivunumerot ovat neljä ja viisi. Päähuomion urheilusivuilla vie Ruotsin jalkapallomaajoukkue.

Aukeamasta yksi sivun on täytetty naisten seiväshypyillä sekä naisten korkeushypyn ennakkolla. Seiväshyppyraportti rakentuu ennakkosuosikin kaatumisen ympärille. Venäjän Jelena Isinbajevan piti ottaa omansa, mutta toisin kävi, ja Sven Gustavsson kirjoittaa suurimman osan jutusta kertoen Isinbajevan epäonnistumisesta kuin kilpailun voittajasta. Kahden kuvan lisäksi sivu on täytetty lyhyillä uutispätkillä.

Toisella sivulla on ennakkopätkä Ruotsin Emma Green Tregaron mietteistä ennen korkeushyppykilpailua. Lisäksi jutussa on graafi, jossa kerrotaan, miten Green Tregaron korkeushyppysuoritus tapahtuu ja tapahtui ennen. Loppusivu täydentyy tuloksilla ja pienellä uutispätkällä miesten pituushypyn karsinnasta.

Sivun neljä seiväshyppyjutun otsikko ”Nya stjärnor föds när de gamla faller” (Uudet tähdet syttyvät, kun vanhat putoavat) viittaa siihen, että ennakkosuosikki Jelena Isinbajeva ei onnistunut ottamaan voittoa kilpailussa. Toimittaja Sven Gustavsson viittaa otsikollaan myös aiempiin kisojen tapahtumiin, muun muassa Usain Boltin varaslähtöön.

Emma Green Tregaron jutun otsikko ”Gamla ansatsen ger Emma ny trygghet” (Vanha alkuvauhti tuo Emmalle uutta turvaa) viittaa jutun sisältöön ja graafiin, jossa kerrotaan, kuinka hän on vaihtanut hyppytyyliään.

Naisten seiväshyppyjutussa on käytetty kahta kuvaa, joista toisessa ennakkosuosikki Jelena Isinbajeva putoaa ja voittaja Fabiana Murer nousee. Kuvat ovat linjassa otsikon kanssa, jossa kerrotaan vanhojen tähtien tippuvan ja uusien nousevan.

Korkeushyppyjutussa Emma Green Tregarosta on vain pienehkö kasvokuva, mutta jutun visuaalisesti vahvin osa on graafi, jossa lukijalle avataan, millainen hyppääjän uusi vauhti on. Tavalliselle kaduntallaajalle korkeushypyn vauhti voi vaikuttaa jokaisen hyppääjän kohdalla samanlaiselta, mutta grafiikan avulla lukijalle avataan lajin saloja.

3.7 Dagens Nyheter 1. syyskuuta

Syyskuun ensimmäisessä lehdessä yleisurheilun volyyymi säilyy kahdessa sivussa samalla paikalla kuin edellisenä päivänä. Sivun neljä täyttää kolmiloikkaaja Christian Olssonin haastattelu ja sivun viisi keihäänheittäjä Andreas Thorkildsenin tunnelmat miesten keihään alla. Jutut ovat tavallisia ennakkohaastatteluja. Yhtenä tekijänä vähäiseen volyyymiin oli se, että edellispäivänä MM-yleisurheilussa oli välipäivä kilpailulajeista.

Sven Gustavsson on kirjoittanut molemmat aukeaman pääjutut. Sivun neljä pääjutun otsikko ”Laddad för VM-comeback” (Latautunut MM-paluuseen) kertoo kolmiloikkaaja Olssonin tavoitteesta palata takaisin MM-kultakantaan.

Sivun viisi otsikko ”Hela Nordens hopp står till Thorkildsen” (Koko Pohjoismaiden toivo lepää Thorkildsenissa) kiteyttää MM-kilpailuiden huonon pohjoismaisen menestyksen. Myös Ruotsissa Pohjolan mitalipaineet lykätään norjalaisen Thorkildsenin varaan.

Aukeamalla visuaalista ilmettä on nostettu yhdellä tietolaatikolla, johon on kerätty Christian Olssonin arvokisamenestystä. Muuten sivun kaikki kuvat ovat tavanomaisia henkilökuvia, jotka itsessään eivät kerro sen enempää.

3.8 Dagens Nyheter 2. syyskuuta

Yleisurheilun MM-kilpailuiden volyyymi Dagens Nyheterin urheilusivuilla kutistuu perjantaina 2. syyskuuta yhteen sivuun, johon on kerätty yksi pääjuttu, yksi lyhyt sekä tulokset. Jutut on kerätty sivulle numero viisi, mikä alleviivaa yleisurheilun volyymin pienennystä.

Pääjuttu kertoo naisten korkeushypyn karsinnasta ja jutun tietolaatikko kilpailun ennakkosuosikeista. Juttu on perinteinen raportti karsinnasta. Alla olevassa lyhyessä pätkässä kerrotaan, miten kävi miesten korkeushypyssä myös raportoiden.

Pääjutun otsikko ”Green Tregaro säkert till final” (Green Tregaro varmasti finaaliin) kertoo selkeästi oleellisen jutun sisällöstä. Allaolevan miesten korkeushyppyjutun otsikko ”Williams nådde högst av herrarna” (Williams kohosi miehistä korkeimmalle) kertoo myös lyhyesti ja ytimekkäästi jutun sisällön.

Sivu on hyvin tekstipainotteinen, ja sivun ulkoasun keventämiseksi on käytetty yhtä tietolaatikkoa ja yhtä tekstin keskelle upotettua kuvaa. Teksti ei täten juokse tasaisesti kahdella viimeisellä palstalla pääjutussa.

3.9 Dagens Nyheter 3. syyskuuta

Syyskuun kolmannen päivän lehden urheilusivujen päähuomio keskittyy Ruotsin jalkapallomaajoukkueeseen, ja MM-yleisurheilulle jäi yksi aukeama, sivut 6-7. Sivujen pääaiheeksi on nostettu Ruotsin viimeiset mitalitoivot: korkeushyppääjä Emma Green Tregaro sekä kolmiloikkaaja Christian Olsson. Heistä molemmista on tehty omat jutut, mutta ne on nidottu yhdeksi lähes aukeaman kokoiseksi juttukokonaisuudeksi. Viimeiset kaksi palstaa sivulta seitsemän vie miesten 200 metrin ennako, jossa päähuomio on Usain Boltissa. Kaikki jutut ovat Sven Gustavssonin kirjoittamia.

Kaikki jutut ovat ennakkojuttuja tulevista kilpailuista, mutta jokaisessa jutussa on keskitytty erityisesti yhteen urheilijaan, jonka ympärille koko juttu rakentuu. Näistä korkeushyppyjuttua on tehostettu esittelemällä tietolaatikkograafissa kilpailun kaikki osallistajat.

Aukeaman pääjuttukokonaisuuden päällä on kahdeksan palstan otsikko ”Dags för sista svenska VM-hoppen” (Viimeisten ruotsalaisten MM-toivojen päivä). Ilman mitaleita kilpailleiden ruotsalaisten toivo lepää kahdessa urheilijassa, joita juttukokonaisuudessa käsitellään, ja otsikko viittaa suoraan näihin kahteen urheilijaan ja juttuun.

Sivun seitsemän kaksipalstaisessa jutussa Usain Boltista otsikko on ”Norskt hopp ska ge Bolt en match” (Norjalaistoivo aikoo haastaa Boltin) on hieman kaukaa haettu, kun lukee jutun kärkeä. Otsikon norjalaistoivo mainitaan jutussa ensi kertaa vasta puolivälissä.

Koko aukeaman keskellä on viiden palstan kuvassa Emma Green Tregaro. Hänestä odotetaan Ruotsin mitalitilin avaajaa ja hänet on aseteltu sivulle sen mukaisesti. Usain Boltista kertovassa jutussa otsikossa mainittu norjalaistoivo löytyy jutun kuvasta. Usain Boltin takana on Jaysuma Saidy Ndure, joten otsikko lienee tehty kuvavalinnan kautta. Vaikka sivu on tekstipainotteinen, viiden palstan kuva- ja graafikokonaisuus keventää sen ulkoasua.

3.10 Dagens Nyheter 4. syyskuuta

Jalkapallomaajoukkueen vetäytyttyä hetkeksi sivummalle nousivat yleisurheilun MM-kilpailut jälleen urheilusivujen ykkösaiheeksi. Osasyynä tähän oli yleisurheilun kirkkain yksittäinen tähti, Usain Bolt. Bolt otti omansa 200 metrillä ja hänen persoonansa koristaa urheilun lähtösivua koko sivun kokoisena.

Toisen ja kolmannen sivun aukeamalla silti päähuomion vie ruotsalaiskolmiloikkaaja Christian Olsson, jonka kilpailua Sven Gustavsson ennakoi. Juttu on rakennettu kahdesta osasta: alun fakta- ja historiaosuudesta ja lopun kysymys-vastaus-tyylisestä osuudesta. Jutun yhteydessä on lisäksi tietolaatikko kaikista kolmiloikkafinalisteista.

Lähtösivun itselleen varastanut Usain Bolt komistaa urheilusivua kolme kolmipalstaisessa jutussa, joka on raportti miesten 200 metrin kilpailun vaiheista. Itse jutussa Boltin kanssa lähes yhtä paljon palstamillimetrejä kerää ranskalainen Christophe Lemaître, joka juoksi pronssille. Hän juoksi nopeammin kuin kukaan muu eurooppalainen 32 vuoteen. Raportin ohessa Bolt vastaa kolmeen toimittajan kysymykseen, minkä lisäksi lopussa on yksi sitaatti hopeamitalisti Walter Dixiltä.

Aukeamalla on myös lyhyt pätkä naisten pituushyppykilpailusta, joka tuloksiin vaikutti valkovenäläisen Nastassia Mirontjyk-Ivanovan poninhäntä. Ilman poninhäntää nainen olisi napannut kultamitalin, mutta 30 senttiä kroppaa taaempaan liehuneet hiukset jättivät naisen neljänneksi.

Viimeiset kaksi sivua yleisurheilusta on pyhitetty mitalitilastolle: koko aukeaman kokoinen juttu siitä, mihin maanosiin mitalit ovat jakautuneet eri lajityypeissä, esimerkiksi pikamatkoilla, pitkillä matkoilla, heitto- ja hyppylajeissa. Itse juttu on mitalitilaston kirjoittamista puhtaaksi, mutta jutun parasta antia on kymmenen palstan levyinen ja 70 prosenttia koko aukeamasta vievä graafi, jossa kaikki mitalit, ja mihin päin maailmaa ne ovat menneet, käyvät lukijalle ilmi.

Lähtösivu, jota komistaa Usain Bolt, on otsikoitu "Leendet tillbaka" (Hymy on palannut). Kuvassa Bolt hymyilee, joten otsikko ja kuva toimivat yhdessä. Hymyn paluulla viitataan myös Boltin epäonnistumiseen sadan metrin kilpailussa.

Toisen ja kolmannen sivun aukeamalla oleva juttu kolmiloikkaaja Christian Olssonista on otsikoitu "Olsson jagar rätta känslan" (Olsson metsästää oikeaa tunnetta). Tällä viitattaneen Olssonin pitkään loukkaantumis- ja tekniikkavirhekierteeseen, josta hän yrittää päästä pois.

Sivun kolme jutussa, jossa kerrotaan Usain Boltista, otsikko on "Bolt lyfte Lemaitre och VM-publiken" (Bolt kiritti Lemaitrea ja innosti MM-yleisöä). Kolmannen sivun alalaidassa oleva juttu poninhäntäisestä valkovenäläispituushyppääjästä on otsikoitu "En hästvans ifrån guld och 60 000 dollar" (Poninhäntä vei kullan ja 60 000 dollaria). Otsikko on mielenkiintoa lukijassa herättävä ja saa lukijan lukemaan jutun loppuun asti. Kun vertaa tämän jutun ja Boltin jutun otsikkoa, niin pienemmän uutisen mielenkiintoisempi otsikko herättää lukijassa enemmän mielenkiintoa.

Neljännän ja viidennen sivun aukeaman mitalitilastojuttu on otsikoitu "Än dominerar stormakterna – Usa bäst när det väl gäller" (Suurmaat dominoivat – USA paras niistä). Otsikossa paljastetaan mitalitilaston paras maa, mutta jutussa otsikko tai juttu eivät ole pääosassa vaan lähes koko aukeaman peittävä graafi.

Visuaalisesti lähtösivu on sellainen, joka saa lukijan kiinnostumaan yleisurheilusivuista. Usain Bolt on yksi urheilumaailman valovoimaisimmista tähdistä, ja hänen liikkeistään ollaan kiinnostuneita, oli kyseessä varaslähtö tai voitto. Lähtösivun kuva Boltista toimii enemmän houkuttimena muille sivuille kuin informatiivisena kuvana.

Toisen ja kolmannen sivun aukeama ei tarjoa visuaalisesti paljoa, mutta jutut on taitettu niin, ettei sivusta silti tule liian raskasta lukea. Sivun kahdessa

pääkuvassa ovat Christian Olsson ja Usain Bolt, mutta kummankaan kuva ei ole informatiivisesti erikoinen. Kuvat ja otsikot eivät myöskään toimi keskenään kyseisen päivän lehdessä.

Neljännän ja viidennen sivun aukeaman mitalitilastojutun kymmenpalstainen ja lähes koko aukeaman peittävä graafi on osoitus journalismista, jossa tekstin ei tarvitse nousta pääosaan. Graafissa on kaikki sama oleellinen tieto kuin itse tekstissä, mutta paljon luettavammassa muodossa.

3.11 Dagens Nyheter 5. syyskuuta

Maanantaina 5. syyskuuta MM-kilpailut olivat jo ohi, mutta viimeisen kilpailupäivän sekä koko kilpailuiden satoa puitiin vielä jälkeenkäpäin neljän sivun verran. Lähtösivulla on yksinkertaisesti listattu MM-kilpailuiden topit ja flopit. Yksinkertainen, mutta toimiva konsepti, joka on osattu visuaalisesti rakentaa niin, että sen jaksaa lukea läpi.

Toisen ja kolmannen sivun aukeamalla yhtä kolmiloikkakilpailun raporttia lukuun ottamatta suurin osa sivusta on omistettu Ruotsin heikolle MM-menestykselle. Toimittaja Sven Gustavsson suomii kovin sanoin jutussaan ruotsalaisurheilijoita. Lisäksi kolmannella sivulla Gustavsson on arvioinut kahden palstan graafitietolaatikossaan jokaisen ruotsalaisurheilijan suorituksen kilpailuissa.

Neljännelle sivulle Gustavsson on kirjoittanut kisojen viimeisen raporttinsa miesten 4 x 100 metrin viestistä, jossa Jamaikan joukkue teki kilpailujen ainoan maailmanennätyksen. Tämä oli myös se seikka, jota jutussa korostettiin kaikista eniten.

Lähtösivun listaus kisojen topeista ja flopeista on otsikoitu juuri kyseisellä tavalla, ”Toppar & Floppar”. Topit ja flopit on eroteltu toisistaan yhdellä pystyviivalla ja ”toppar”-sanan alla ovat hyvin onnistuneet urheilijat ja ”floppar”-sanan alla huonosti onnistuneet.

Toisen sivun pääjuttu ruotsalaisten huonosta kisamenestyksestä on otsikoitu ”Stor brist på vinnarskallar” (Suuri pula voittajista). Otsikko sopii hyvin siihen, että menestystä ei tullut sekä siihen, että Sven Gustavsson tekstissään kyseenalaistaa ruotsalaisurheilijoiden pään kestävyuden ja taidon voittaa kilpailuja. Saman sivun kainalo kolmiloikkakilpailusta otsikoitiin ”Ny Christian på trestegstronen” (Uusi Christian kolmiloikkapallilla). Tällä viitataan Ruotsin Christian Olssonin menestymättömyyteen ja amerikkalaisen Christian Taylorin voittoon.

Neljännän sivun jutussa miesten 4x100 metrin pikaviestistä otsikkoon nostettiin kisojen viimeinen maailmanennätys, joka tuli viimeisessä mahdollisessa lajissa, ”Världsrekordet kom – till sist”.

Visuaalisesti lähtösivu on kisojen ajalta yksi Dagens Nyheterin parhaista. Se on informatiivinen, näyttävä, hyödyllinen ja selkeä, ja siinä lisäksi viitataan moniin juttuihin, joihin lehti kiinnitti huomiota kisojen aikana ja niitä ennen. Näin ympyrä saadaan suljettua ja jutut seurattua loppuun asti.

Toisen ja kolmannen sivun aukeamalla visuaalisuus ei nouse niin suureen osaan kuin tekstit. Pääkuvassa on hiekkalaatikkoon laskeutuva kolmiloikkaaja Christian Olsson. Visuaalisesti parasta antia aukeamalla on kolmannen sivun graafitietolaatikko, jossa Sven Gustavsson antaa jokaiselle ruotsalaisurheilijalle arvosanan heidän edesottamuksistaan MM-kilpailuissa. Hyvät suoritukset on merkitty nuolella ylöspäin, keskinkertaiset suoritukset ovat ilman merkintää ja huonosti suoriutuneet saivat nuolen alaspäin.

Neljännän sivun jutussa teksti on pääosassa, mutta valittu kolmen palstan kuva viestin viimeisestä vaihdosta on onnistunut otos. Kuvassa keskellä on USA:n juoksija Darvis Patton pää kohti juoksurataa, kun hän kompuroi kesken vaihdon. Yksi viestin ratkaisuvaiheista on saatu taltioitua kyseisessä kuvassa.

3.12 Yhteenveto Dagens Nyheterin uutisoinnista

Keskimäärin Dagens Nyheter teki MM-kilpailuista kolmesta neljään sivua juttuja lehden urheilusivuille. Yksin paikan päällä työskennellyt Sven Gustavsson kirjoitti lähes kokonaan yksin kaikki jutut. Kotimaasta käsin toiminut Johan Esk kirjoitti kaksi juttua koko kisoista. Sivujen lähtöjuttujen aiheina olivat lähes aina henkilöt. Henkilöistä suurin osa oli kansainvälisiä urheilutähtiä. Vain muutama ruotsalainen pääsi koristamaan etusivua. Osatekijä tässä todennäköisesti oli Ruotsin ennätyspieni joukkue, eikä urheilijoista moni ollut selkeä ennakkosuosikki.

Dagens Nyheter käytti juttujensa yhteydessä omasta mielestäni yllättävän paljon grafiikkaa ja paljon tilannekuvia. Toki mukaan mahtui myös poseerauskuvia, mutta etenkin kilpailujen raportoinneissa mukana oli lähes pääsääntöisesti tilannekuvia. Lehden tabloid-koko mahdollistaa mielikuvituksellisia taittomahdollisuuksia, joita myös käytettiin.

Toimittaja Sven Gustavsson osasi olla teksteissään myös kriittinen ja esittää omia näkemyksiään, mutta säilytti vastuun, etenkin ruotsalaisurheilijoiden heikosta menestyksestä, urheilijoiden, ei päättävien elimien tai valmentajien, vastuulle.

4 YLEISURHEILUN MM-KILPAILUT HELSINGIN SANOMISSA

Helsingin Sanomat lähetti Etelä-Koreaan raportoimaan paikan päälle tapahtumista kaksi toimittajaa: Jarmo Färdigin ja Ari Pusan. Lisäksi lehden yleisurheiluasiantuntija Heikki Leppänen kommentoi kisojen tapahtumia omalla palstallaan päivittäin. Omaa kuvaajaa Helsingin Sanomat ei lähettänyt Etelä-Koreaan.

4.1 Helsingin Sanomat 26. elokuuta

Alkavia yleisurheilun MM-kilpailuja pohjustettiin Helsingin Sanomissa perjantaina 26. elokuuta yhden sivun verran. Ennen maailmanmestaruuskilpailuja Suomessa käytiin laaja diskurssia siitä, ketä keihäänheittäjiä Daeguun pitäisi lähettää. Helsingin Sanomat aloittaa yleisurheilu-uutisointinsa samalla aiheella, koska pääjuttu keskittyy valintasopan keskelle joutuneisiin Suomen Urheiluliiton valmennusjohtajaan Jarmo Mäkelään sekä saman liiton puheenjohtajaan Antti Pihlakoskeen. Jutun alku on taustoittava ja loppuosa kysymys-vastaus-tyylinen. Siinä keihäsasioihin vastaavat sekä Pihlakoski että Mäkelä. Pääjutun alla on kommentti liittyen yleisurheilun vetovoimaisuuteen ja tilaan maailmalla tällä hetkellä.

Pääjutun otsikko ”Keihäsporu siirtyi Daeguun” viittaa keihäskeskusteluun, jota kotimaassa käytiin ja joka jatkui myöhemmin MM-kilpailuissa. Otsikko viittaa jutun sisältöön. Kommentin otsikko ”Yleisurheilu saa tekohengitystä” on tiivistys itse kommentin sisällöstä, jossa Jarmo Färdig kirjoittaa siitä, kuinka yleisurheilulla ei ole enää samanlaista vetovoimaa kuin ennen.

Visuaalisesti sivu ei suuria tarjoa: pääkuva Jarmo Mäkelästä, yhden palstan kuva Antti Pihlakoskesta ja kahden palstan kuva Usain Boltista. Pääjutussa parasta antia ovat kysymykset yleisurheilupomoille, jotka on eroteltu toisistaan numeroilla.

4.2 Helsingin Sanomat 27. elokuuta

Lauantaina 27. elokuuta Helsingin Sanomat kirjoitti myös yhden sivun verran MM-yleisurheilusta. Päivän päähenkilöksi lehti nosti eteläafrikkalaisen juoksijan Oscar Pistoriuksen, joka juoksee jalkaproteesien avulla. Jarmo Färdigin juttu käsittelee Pistoriusta persoonana, ei jalka-amputoituna juoksijana. Jutun alle on sijoitettu graafi, jossa kerrotaan, miten Pistoriuksen proteesit toimivat verrattuna jalkoihin ja mitä hyötyä ja haittaa Pistoriukselle proteeseista on.

Sivulla on myös Ari Pusan uutisanalyysi Ilkka Kanervan putoamisesta kansainvälisen yleisurheiluliiton hallituksesta. Kirjoituksessaan Pusa vihjailee, että paikka olisi ostettu Kanervalta ja kansainvälisessä yleisurheiluliitossa harrastettaisiin lahjontaa ja korruptiota.

Juttu Oscar Pistoriuksesta on uutisoitu ”Pistorius, jalaton taistelija” ja se kuvastaa, millaisesta jutusta on kyse: Pistoriuksen persoonasta ja elämäntarinasta. Ilkka Kanervasta kertova juttu on otsikoitu ”Kamalin paikka”. Tällä viitataan sekä Kanervan paikan menetykseen että hänen paikkansa vei Arabiemiraattien edustaja Ahmed al Kamal.

Visuaalisesti sivu on voimakas, sillä pääkuvassa on Oscar Pistorius ja kuva on upotettu tekstin sekaan. Lisäksi graafi, jossa selitetään jalkaproteesien toimintaa, on informatiivinen.

4.3 Helsingin Sanomat 28. elokuuta

Myös sunnuntaina 28. elokuuta MM-yleisurheilulle oli varattu yksi sivu, urheilun lähtösivu, jonka pääosassa on jamaikalaispikajuoksija Usain Bolt. Pääjutussa keskitytään enemmän sadan metrin pikajuoksun tilastoihin ja historiaan. Boltin ennakkosuosikin asemaa käsitellään vain otsikossa ja parilla lauseella itse tekstissä. Pääjutun kainalossa on haastateltu Suomen pikajuoksun lajivalmentajaa Petteri Joustetta muista sadan metrin kilpailun suosikeista. Tämä paketti vie sivulta kuusi palstaa lähes ylhäältä alas.

Loput kaksi palstaa on täytetty Ari Pusan kolumnilla Daegun kulttuurista sekä suomalaisten heikosta alkumenestyksestä, ja tämän jutun alla on pieni uutinen siitä, että moukarinheittäjä Olli-Pekka Karjalainen selviytyi lajissaan loppukilpailuun.

Pääjuttu Boltista on otsikoitu ”Bolt on haastajanakin suosikki”. Tähän aiheeseen ei tekstissä palata montaa kertaa, vaan otsikko on enemmän informaatiolähde kuin houkutin lukemaan. Jos kinalon otsikko ”Superihmisen kovimmat uhkat” olisi irrallaan muusta kokonaisuudesta, voisi lukijalle jäädä epäselväksi, että kuka on superihminen. Mutta kun sivulla on iso kuva Usain Boltista, ja pääjutussa on käsitelty Boltin tilastoajoja, on selvää, että kyseessä on Usain Bolt. Sanaa superihminen käyttää jutun haastateltava Petteri Jouste. Uutisessa Olli-Pekka Karjalaisesta otsikko on ”Karjalainen löysi lopulta rentouden”. Otsikko on kuin tiivistelmä jutun sisällöstä ja siitä, miksi Karjalainen selviytyi finaaliin.

Visuaalisesti sivun päähuomio kohdistuu kolmen palstan levyiseen ja lähes koko sivun korkuiseen kuvaan Usain Boltista. Muuten sivulla on vain yksipalstaisia lähikuvia eri urheilijoista.

4.4 Helsingin Sanomat 29. elokuuta

Yksisivuisesta MM-paketista lähes koko sivu on käytetty miesten sadan metrin jälkipyykkiin. Usain Boltin varaslähtö vie huomion Yohann Blaken voitolta, ja Boltin varaslähtöä käsitellään pääjutussa, uutistaustassa ja kolumnissa. Pääjutusta noin puolet on käytetty varaslähtöön ja puolet raportointiin. Pääjutun yhteyteen on myös laitettu neljä kuvaa kilpailun vaiheista. Muiden lajien kiintiön täyttää kysymys-vastaus-periaatteella tehty haastattelu moukarinheittäjä Olli-Pekka Karjalaisen valmistautumisesta moukariloppukilpailuun haastatteleamalla hänen valmentajaansa Arto Rinta-ahoa. Näkökulmaksi haastatteluun on otettu henkisen kantin kestävyys, jota on pidetty suomalaisurheilijoiden kompastuskivenä useissa arvokilpailuissa vuosien varrella.

Pääjuttu, ja sivun ainoa isofonttinen otsikko, on ”Boltin ilta kaatui varaslähtöön”. Otsikko kertoo sen, mitä jutun sisällöstä puolet on ja itsessään kertoo jo uutisen. Kolumnin otsikko ”Jättiläiset kaatuivat” on sekin uutinen, mutta se jättää auki lukijalle, ketkä ovat jättiläisiä. Kysymys-vastaus-juttu on otsikoitu suorasukaisesti ”Kestääkö Karjalaisen kantti tänään?”. Tämän ydinkysymyksen ympärille on rakennettu koko viisikysymyksinen patteri.

Sivulla on yhteensä 15 erilaista kuvaa: yksi kuusipalstainen, kolme kaksipalstaista ja loput yksipalstaisia. Kuvia on jo niin paljon, ettei jokaisella kuvalla ole informaatioarvoa yhdellä sivulla.

4.5 Helsingin Sanomat 30. elokuuta

MM-yleisurheilulla on jälleen lähtösivun petaus ja pääjutussa on kenialainen 800 metrin juoksija David Rudisha. Jutussa käsitellään Rudishan nousua juoksumailman huipulle sekä hänen taustojaan ja valmentajia. Olli-Pekka Karjalaisen suoritusta moukariloppukilpailussa ruoditaan yhden kolumnin ja pienen uutisen verran. Uutiskynnyksen ylitti myös kansainvälisen yleisurheiluliiton suomalaisjäsenen Ilkka Kanervan osuus miesten 110 metrin aitojen lopputulosten muodostumisessa: Kanerva oli osa tuomaristoa, joka hylkäsi voittaneen Kuuban Dayron Roblesin. Sivun alareunassa on pienillä 200-300 merkin jutuilla edellispäivän lajien yhteenvedot.

Pääjuttu Rudishasta on otsikoitu ”Rudisha lupaa herkkua pöytään”, millä viitataan jutun lopun sitaattiin, jossa Rudisha kertoo järjestävänsä isot juhlat kotona Keniassa, jos voitto tulee. Uutinen Ilkka Kanervan osuudesta miesten 110 metrin aitajuoksun lopputuloksiin on otsikoitu ”Kanerva hylkäsi Kuuban Roblesin”. Otsikko on hieman harhaanjohtava, koska Kanerva tehnyt päätöstä yksin.

Sivu on tekstipainotteinen eikä tarjoa montaa kuvaa. Kuuden palstan pääkuvassa on perinteinen juoksukuva David Rudishasta ja pääjutun yhteydessä on yksipalstainen lokaattorikartta Rudishan kotiseudusta.

4.6 Helsingin Sanomat 31. elokuuta

Keskiviikkona 31. elokuuta yleisurheilu tippui pois lähtösivulta, mutta sivumäärä pysyi yhdessä. Keskiviikkona Helsingin Sanomat alkaa jo pohjustaa torstaista keihäskarsintaa ennakkojutulla saksalaisesta Matthias de Zordosta. De Zordosta on kirjoitettu kuusipalstainen paketti, jossa on kaksi juttua: de Zordosta henkilönä ja de Zordosta harjoittelijana. Keihäsennakon täydentää kaksipalstainen uutinen suomalaisheittäjien kuulumisista. Lisäksi sivulla on Ari Pusan kolumni yleisurheilussa pyörivistä rahoista ja suomalaisten huonosta menestyksestä.

De Zordosta kertova pääjuttu on otsikoitu ”Lahjakkuus innostuu vasta kisoissa”. Otsikolla viitataan tekstissä esillä tuleviin asioihin. Kaksipalstainen uutinen suomalaisista otsikoitiin ”Ruuskanen karsintaan ilman puudutuspiikkiä” ja otsikko itsessään on jo uutinen.

Sivulla on vain yksi iso kuva: arkistokuva de Zordosta heittämässä keihästä. Muuten sillä on vain yksipalstaisia kasvokuvia. Sivun on tekstipainotteinen.

4.7 Helsingin Sanomat 1. syyskuuta

MM-yleisurheilun kattaus pysyi yhdellä sivulla, eikä kyseessä ole lähtösivu. Pääjutussa ennakoidaan miesten keihään samanpäiväistä karsintaa suomalaisten näkökulmasta. Jutussa ei pohdita sitä, millä eväillä suomalaiset pääsevät jatkoon tai ovatko heittäjien tekniikkavirheet korjatut, vaan jutussa käsitellään sitä, miten suomalaiset ovat saaneet aikansa kulumaan Etelä-Koreassa.

Pääjutun kainalona toimii Jarmo Färdigin kolumni, jossa suomitaan suomalaisten ja muiden pohjoismaalaisten menestymättömyyttä meneillään olevissa MM-kilpailuissa. Lisäksi sivulla ovat Ari Pusan kolumni Ilkka Kanervasta ja eteläkorealaisesta yleisurheiluhistoriasta.

Pääjutun otsikko ”Hymy herkässä karsinnan aattona” on referaatti, jutun sisällöstä, jossa kerrotaan suomalaisten ajanviettotavoista Daegussa. Kainalon otsikko ”Pohjoismaat ovat saaneet pelkkiä murusia” on myös referaatti siitä, mitä jutussa käy lopulta ilmi, eli etteivät pohjoismaalaiset ole saaneet mitaleita MM-kilpailuista.

Pääjutun kuva keihäänheittäjä Tero Pitkämäestä ei toimi yhdessä otsikon kanssa. Otsikossa kerrotaan, kuinka heittäjillä on hymy herkässä, mutta pääkuvassa Pitkämäki näyttää pikemminkin salamyhkäiseltä ja tarkkailevalta, ei iloiselta. Muuten sivulla on yksipalstaisia henkilökuvia.

4.8 Helsingin Sanomat 2. syyskuuta

MM-yleisurheilu palasi Helsingin Sanomien urheilun lähtösivulle 2. syyskuuta. Syynä tähän oli miesten keihään karsinnan tulokset. Lähes koko sivu on pyhitetty keihäänheitolle, ja pääjuttu keskittyykin karsinnan tuloksiin. Jutun kärkeen on nostettu suomalainen Antti Ruuskanen, joka ainoana suomalaisheittäjänä selvisi loppukilpailuun.

Jutun kainaloksi on tehty viiden kysymyksen kysymys-vastaus-juttu, jossa toimittaja Ari Pusa haastattelee itseään siitä, miksi Suomen ykkösheittäjiin vuosikaudet kuulunut Tero Pitkämäki ei selvinnyt loppukilpailuun. Lisäksi sivulla on lyhyet pätkät päivän finaaleista ja kaksipalstainen uutinen Suomen kisajoukkueen tiedotuspäällikön matkatavaroista.

Ensimmäistä kertaa MM-yleisurheilua oli tuona päivänä Helsingin Sanomissa enemmän kuin yhden sivun verran, kun urheilun toiselle sivulle on kahdeksan palstan ja noin 3000 merkin ennakkojuttu miesten 50 kilometrin kävelystä. Jutussa pääroolissa ovat suomalaiskävelijät Antti Kempas ja Jarkko Kinnunen.

Pääjutun otsikko ”Ruuskanen näpätty valitsijoita” on viittaus menneisyyteen. Ruuskanen jätettiin alun perin kisajoukkueen ulkopuolelle, mutta urheilun

oikeusturvalautakunta nosti hänet mukaan, Suomen urheiluliiton pomojen valitsematta jättämisestä huolimatta. Kainalon otsikko ”Pitkämäki joutuu puntaroimaan jatkoaan” viittaa jutun vastauksiin, jossa käydään läpi Tero Pitkämäen tulevaisuutta. Kävelyjutun otsikko ”Jäitä hattuun Daegun helteessä” on kaksimerkityksinen. Heti alaotsikossa kerrotaan, että kävelijät viilentävät itseään laittamalla jääpaloja lakkiin kisan aikana, ja toisaalta kävely on erittäin taktinen laji.

Visuaalisella puolella sivulle on nostettu jokaisen karsinnassa heittäneen suomalaisen kuvat. Loppukilpailuun selvinneestä Antti Ruuskasesta on iloinen kuva, kun taas karsiutuneet Ari Mannio ja Tero Pitkämäki ovat sivulla apeita. Lisäksi sivulla on kuvitettu kaksipalstainen juttu urheiluliiton tiedotuspäällikön matkatavaroista löytyneistä puukoista. Kävelyjuttu on kuvitettu kuuden palstan graafilla, jossa puretaan 50 kilometrin kävelyurakka kymmenen kilometrin pätkiin, ja graafissa selvitetään, mitä kultakin kymmenen kilometrin pätkältä vaaditaan, jotta maalissa oltaisiin voittajana.

4.9 Helsingin Sanomat 3. syyskuuta

Lauantaina 3. syyskuuta MM-yleisurheilu oli sijoitettu keskelle urheilusivuja kahdelle sivupuolikkaalle. Ensimmäinen sivu omistetaan miesten 200 metrin juoksulle ja toinen miesten keihään finalistien esittelyllä. Esittely toteutetaan neljän palstan tietolaatikkona. Loput sivusta täyttyy tuloksilla, asiantuntija Heikki Leppäsen kolmella faktalla kisoista ja yhdellä STT:n lyhyellä pätkällä. Ensimmäisen sivun pääjutussa käsitellään voittaja Usain Boltia sekä suomalaista Jonathan Åstrandia, joka juoksi 200 metrin välierissä. Lisäksi ensimmäisellä sivulla on suomalaisten sitaatteja, kun suomalaismenestystä ei tullut taaskaan.

Pääjutun otsikko ”Boltin show pyörii vain kentällä” juontuu tähtijuoksijan käytöksestä kentällä ja pukusuojassa. Kentällä mies ottaa yleisönsä ja tuulettelee, mutta jutussa käy ilmi, että pukuhuoneen suojissa hän on kuin kuka tahansa muu. Tämän tietolähteenä on suomalaisjuoksija Jonathan Åstrand.

Pääjuttua on visualisoitu yhteensä viidellä kuvalla: neljän palstan pääkuvalla Usain Boltista ja kolmella lisäkuvalla hänestä yksipalstaisina sekä yhdellä yhden palstan kuvalla Jonathan Åstrandista. Useilla kuvilla Boltista pyritään tuomaan esille hän show'taan.

4.10 Helsingin Sanomat 4. syyskuuta

Sunnuntai 4. syyskuuta oli viimeinen kilpailupäivä Daegun MM-yleisurheilussa. Vaikka yksi kilpailupäivä oli vielä jäljellä, suomalaisurheilijoiden kisat olivat ohi ja sitä käsitteli myös Helsingin Sanomien yhden sivun yleisurheilupaketti urheilun lähtösivulla. Sivulla on kolme isoa juttua: pääjuttu huonosta suomalaismenestyksestä sekä kaksi pienempää juttua keihään loppukilpailusta ja miesten 50 kilometrin kävelystä. Keihäs- ja kävelyjutut ovat raportit kilpailujen tuloksista. Pääjutussa Jarmo Färdig suomii kovin sanoin suomalaista yleisurheilua ja kyselee, kenen päitä pitäisi laittaa lankulle.

Pääjutun otsikko ”Kaikkien aikojen pohjakosketus” tiivistää jutun sisällön: Suomen menestys oli kaikkien aikojen huonointa MM-tasolla. Kävelyjutun otsikko ”Kuluttavat kilometrit” viittaa 50 kilometrin kävelyn viimeiseen kymmeneen kilometriin, jotka ovat lajin raskaimmat. Otsikko viittaa myös edellispäivän graafiin, jossa kerrottiin, kuinka viimeiset kymmenen kilometriä erottavat jyvät akanoista kävelyssä. Keihäsraportin otsikko ”Ruuskanen ei aio repiä ’ressiä’ mistään” on toteamus Antti Ruuskaselta, joka oli kilpailun yhdeksäs ja ainoa suomalainen.

Visuaalisella puolella sivulle on laitettu sellaisia kuvia, jotka alleviivaavat suomalaisten huonoa menestystä. Pääkuvassa on keihäänheittäjä Ari Mannio kädet kasvoillaan, ja kävelyjutussa toisiaan halaavat apeamieliset kävelijät Antti Kempas ja Jarkko Kinnunen. Lisäksi pääjutun yhteyteen on laitettu graafi Suomen mitalitilastoista vuosien varrelta osoittamaan Suomen alamäkeä yleisurheilussa.

4.11 Helsingin Sanomat 5. syyskuuta

Maanantaina 5. syyskuuta Helsingin Sanomat niputtaa MM-yleisurheilun urheilun lähtösivulla yhden sivun paketilla. Pääjutussa spekuloidaan Suomen mahdollisella menestyksellä tulevan kesän EM-kilpailuissa. Lisäksi sivulta löytyy top 10 -listaus kisojen mielenkiintoisimmista hetkistä, Ari Pusan kolumni Daegun aakkosista ja pieni kaksipalstainen uutinen miesten 4 x 100 metrin juoksusta.

Pääjuttu on otsikoitu ”Åstrand pyrähti EM-kisatoivoksi”, mikä tarkoittaa pikajuoksija Jonathan Åstrandin olevan yksi Suomen parhaista mitalitoivoista vuoden 2012 EM-kilpailuissa. Ensimmäistä kertaa kisojen aikana jutun alaotsikko on aseteltu otsikon päälle. Kaksipalstainen juttu on otsikoitu ”Jamaika teki kisojen ainoan ME-tuloksen”. Otsikossa on tiivistetty koko jutun sisältö.

MM-kisat summaavalle sivulle on laitettu viisi kuvaa ja yksi graafi. Pääkuvassa on pikajuoksija Jonathan Åstrand 200 metrin välierin jälkeen katsomassa tulostaululle. Kisojen mielenkiintoisimmista hetkistä kertovassa listauksessa on kolme kuvaa eri naisurheilijoista: keihäänheittäjä Maria Abakumovasta, seiväshyppääjä Fabiana Murerista ja pika-aituri Sally Pearsonista. Lisäksi kahden palstan uutinen pikaviestistä on kuvitettu tilannekuvalla, jossa Yhdysvaltojen juoksija on radalla ilmassa pää alaspäin. Graafi on liitetty pääjutun yhteyteen ja siinä on MM-kilpailuiden lopullinen mitalitaulukko.

4.12 Yhteenveto Helsingin Sanomien uutisoinnista

Helsingin Sanomat teki keskimäärin yhden broadsheetkokoisen sivun yleisurheilua päivää kohti. Jokaisella lähtöjutulla oli iso pääkuva, ja jutun merkkimäärä oli noin 3000, minkä jälkeen loppusivu oli käytännössä vain sivun täytettä. Sivun oikeasta laidasta kaksi palstaa vei vielä kaiken lisäksi uutisointivastuusta vapautettu kolumni, joten suuria uutishetkiä Helsingin Sanomien yleisurheilu-uutisointi ei aiheuttanut. Lähtöjutuistakin suurin osa käsitteli miesten keihäänheittoa, mikä tarkoitti sitä, että monet lajit jäivät täysin

vaille palstatilaa lehden sivuilla. Lajien raportit ja ennakot käytiin läpi sivujen alahelmassa lyhyesti noin 300 merkin pituisilla pätkillä. Lähtöjutuista osa oli myös etukäteen tehtyjä, tai ainakin sen luontoisia, ja suurimmaksi osaksi ne oli tehnyt Jarmo Färdig. Ari Pusan rooli kisoissa oli pääsääntöisesti kirjoitella osastokolumneja, joissa hän kertoi nippelitietoa yleisurheilun historiasta. Lähtöjutut käsittelivät enemmän kotimaisia urheilijoita, urheilua tai urheilujohtajia. Vain muutaman kerran kansainvälinen urheilija pääsi koristamaan urheilun lähtösivua. Vielä harvemmin se urheilija oli muusta lajista kuin keihäänheitosta.

Helsingin Sanomat käytti suurimmaksi osaksi kuvinaan poseeraavia henkilökuvia. Lisäksi Helsingin Sanomien taittoratkaisut olivat päivästä toiseen lähes samat, ja grafiikkaa lehti käytti vain yhdessä jutussa.

5 LEHTIEN VÄLISESSÄ UUTISOINNISSA ON EROJA

Yhdentoista päivän otannalla voi sanoa, että suomalainen ja ruotsalainen urheilujournalismi eroavat toisistaan. Vertailtujen lehtien tavassa suhtautua MM-yleisurheiluun oli suuri ero. Dagens Nyheter teki lähes joka päivä useita sivuja Daegun kisoihin liittyen, Helsingin Sanomat keskimäärin yhden sivun. Vaikka Dagens Nyheter ilmestyy tabloidmuodossa ja Helsingin Sanomat broadsheetinä, ero on selkeä.

Yksi iso ero lehtien välillä syntyi siinä, miten lehdet käsittelivät edellispäivän tapahtumia. Dagens Nyheter uutisoi laajasti merkittävimmistä lajeista ja nosti esille hätkähdyttäviä tapahtumia, kuten miesten 110 metrin aitojen kolaroinnin. Helsingin Sanomat puolestaan katsoi tulevaan ja kirjoitti joko suomalaisten keihäsmiesten asioista, suomalaisten huonosta menestyksestä tai suomalaisten tulevista koitoksista muissa lajeissa. Jo kisaillut lajit kuitattiin pääsääntöisesti yksipalstaisilla 300 merkin pätkillä. 110 metrin aitojen kolarointikin käsiteltiin kaksipalstaisella pienellä uutisella, jossa kerrottiin Ilkka Kanervan olleen mukana hylkäämässä Dayron Roblesia.

Helsingin Sanomilla painopiste oli huomattavasti enemmän tulevan spekuloinnissa. Myös Dagens Nyheter painotti ennakkojuttuja, mutta lehdellä oli enemmän volyymia MM-yleisurheilulle, joten sivuille mahtui sekä ennakoivia henkilökuvia että raportteja kilpailuista. Vaikka Dagens Nyheterillä oli paikan päällä vain yksi kirjoittava toimittaja ja Helsingin Sanomilla kaksi, teki Dagens Nyheterin Sven Gustavsson enemmän päivittäistä kirjoitustyötä kuin Helsingin Sanomien Ari Pusa ja Jarmo Färdig yhteensä. Helsingin Sanomat käytti joinain päivinä myös Suomen tietotoimiston uutispätkiä (esim. 26.8.), kun taas Dagens Nyheter ei käyttänyt kertaakaan Ruotsin tietotoimiston TT:n uutisia.

Sven Gustavssonin urakointi näkyi myös juttujen laadussa. Tärkeimmät yleisurheilujutut olivat laadukasta journalismia, mutta loppusivuja kohti juttujen taso laski. Sivuille ilmeisesti tarvittiin täytettä, eikä Dagens Nyheter suostunut käyttämään TT:n uutisia. Lisäksi lehti oli varautunut ruotsalaisten

menestykseen, mutta koska menestystä ei tullut, sivuja piti täyttää joillain muilla jutuilla. Ainakin mitalitilaston analysointi ja visualisointi (DN 4.9.) aukeaman verran tuntuu äkkiseltään varasuunnitelmalta. Helsingin Sanomat kuittasi mitalitilaston yhdellä paripalstaisella graafilla (HS 5.9.).

Molemmissa lehdissä MM-yleisurheilu pysyi urheilusivujen lähtösivulla ja kärkisivuilla läpi kilpailujen, vaikka Suomen ja Ruotsin menestykset eivät hurraa-huutoja aiheuttaneet kummassakaan maassa. Vain jalkapallon EM-karsinnat tiputtivat yleisurheilua alaspäin molemmissa lehdissä. Helsingin Sanomissakin yleisurheilu pysyi läpi kisojen koripallon EM-kisojen edellä, vaikka Suomi menestyi odotettua paremmin koripallossa.

5.1 Yleisö janoaa ilmiöitä

Yleisurheilu elää tällä hetkellä pienessä taantumassa. Koko kauden jatkuvan Timanttiliigan myötä kilpailuja on liikaa ja, maailman huiput eivät pysty maailmanennätyksiin samoin kuin aiemmin. Suuri yleisö vaatii maailmanennätyksiä, vaikka silmämääräisesti onkin vaikea erottaa, juoksiko Usain Bolt 100 metriä tällä kertaa 9,59:ssä vai 10,20:ssä sekunnissa.

Usain Boltin varaslähdön syytä sadan metrin lähdössä spekulointiin molemmissa lehdissä (DN & HS 29.8.) paljon ja yhtenä syynä väläyteltiin paineita. Ulospäin rennon olemuksen antava Bolt kantaa harteillaan koko yleisurheilumaailman paineita ja kaikki odottivat häneltä maailmanennätystä. Ehkä Bolt romahti juuri näiden paineiden takia. Hän tiesi voittavansa kilpailun, vaikka lähtisi puoli sekuntia muita myöhemmin matkaan, mutta häneltä ei odotettu vain voittoa, häneltä odotettiin maailmanennätystä. Tämä saattoi olla se syy, miksi hän otti niin suuren riskin lähdössä: riskin, joka lopulta kostautui. Julkisuuden paineita ei kestänyt aikanaan Toni Niemisen kaltainen nuori urheilija, eikä niitä välttämättä kestänyt maailman tunnetuin yksilöurheilija Usain Bolt.

Lehdistö vastaa yleisön ilmiöjanoon tarjoamalla erilaisia juttuja kuin aiemmin. Kun vielä lähes sata vuotta sitten kerrottiin Paavo Nurmen voittaneen

olympiakultaa, nyt sama juttu kirjoitettaisiin siitä näkökulmasta, miksi Nurmi voitti tai mikä oli se hetki juoksussa, kun Nurmi teki eron muihin kilpailijoihin.

Hyviä esimerkkejä otannan ajalta ilmiöistä kilpailujen lomassa olivat miesten 110 metrin aidat (DN 30.8.) ja miesten 100 metrin juoksu, kun Usain Bolt otti varaslähdön (HS 29.8. ja DN 29.8.).

Molempien lehtien ensimmäisten ennakkopakettien lähtöjutut olivat myös ilmiöihin pureutuvia. Helsingin Sanomat käsitteli miesten keihäänheiton valintasotkuja ja Dagens Nyheter maailmantilaston nopeimman juoksijan Asafa Powellin poisjääntiä sadalta metriltä. Helsingin Sanomat nosti esille sotkun keskellä olleen Suomen urheiluliiton huippu-urheilujohtajan Jarmo Mäkelän ja Dagens Nyheter Powellin kovimman kilpakumppanin Usain Boltin. Molempien juttujen lähtökohtakin oli kliseinen urheilujournalismille: ”Miltä nyt tuntuu?”

11 päivän ajan Dagens Nyheter keskittyi Helsingin Sanomia enemmän kansainvälisiin ilmiöihin. Helsingin Sanomat lähes sivuutti monia mielenkiintoisia tapahtumia, jotka Dagens Nyheter nosti esille isosti. Tästä esimerkkinä pituushyppykilpailun ennakkosuosikki Mitchell Watt, josta piti tulla rugby pelaaja, ei pituushyppääjää (DN 27.8.). Helsingin Sanomat ei kirjoittanut Wattista yhtään kokonaista lausetta koko kisojen ajalta.

5.2 Henkilöinti

Vaikka yleisurheilu on yksilöurheilua, kilpailuissa on monta osallistujaa, ja tästä faktasta huolimatta molemmat lehdet nostivat jokaisesta lajista esille aina yhden kiinnostavimman henkilön tai kaksinkamppailun: pikajuoksussa Usain Bolt vs. Asafa Powell (DN 26.8.), keihäässä Matthias de Zordo vs. Andreas Thorkildsen-suomalaiset (HS 31.8.-1.9.), kestävyysjuoksija David Rudisha (DN ja HS 30.8.).

Etenkin kilpailuista raportoidessa olisi helppoa vain kertoa, että tämä hyppääjä hyppäsi pituutta näin monta metriä ja tämä hyppääjä näin monta metriä, mutta urheilujournalismi on kuitenkin kehittynyt henkilöityvämpään suuntaan, jossa

lukijoille pitää tarjota jotain uutta, etenkin printtimediassa. Jokainen yleisurheilusta kiinnostunut tietää aamun lehteä selatessaan, miten lajeissa on käynyt. Tämän takia on tärkeää tuoda lukijoille jotain uutta, ja tähän Dagens Nyheter ja Helsingin Sanomat tarttuivat kiinni: Helsingin Sanomat jopa niin paljon, että päätti nostaa joka päivä yhden henkilöjutun sivunsa lähtöjutuksi, ja jättää kilpailuraportit noin 300-merkkisiksi.

Molemmat lehdet rakensivat lähes kaiken uutisointinsa henkilöiden ympärille. Helsingin Sanomat teki yhden lajiennakon, jossa analysoitiin tapaa viedä laji läpi: miesten 50 kilometrin kävelyn graafi (HS 2.9.). Muuten jutut käsittelivät henkilöitä tai Suomen maajoukkuetta yleisemmin. Kansainvälisten henkilöiden käsittelykin jäi hieman vajaaksi, kun huomiota saivat vain de Zordo (HS 31.8.) ja Usain Bolt (HS 3.9.). Helsingin Sanomat käsitteli myös mielestäni vajavaisesti suomalaisurheilijoita etukäteen. Palstatilaa saivat vain henkilöt, joilta voitiin odottaa menestystä. Ei liene kovin vaativa tehtävä esitellä koko kisajoukkuetta, kun suomalaisurheilijoita lähetettiin Daeguun vain 13. Suomalaistoimittajakin oli huomattavasti enemmän.

Suomalaisurheilijoiden eriarvoistaminen näkyi hyvin kovien paineiden alla olleen keihäänheittäjä Tero Pitkämäen kohdalla, joka ilmoitti jo kerran elokuun puolella, ettei lähde ollenkaan MM-kilpailuihin, koska ei koe olevansa tarpeeksi hyvässä kunnossa. Mediamyrskyn silmään joutui tässä sopassa huippu-urheilujohtaja Jarmo Mäkelä. Pitkämäen media-arvo kesän 2012 Helsingissä käytäville EM-kilpailuille on niin suuri, että tämän uskottiin olevan yksi syy Pitkämäen kilpailemiselle. Paikan päällä Etelä-Koreassa Pitkämäki vakuutti ennen keihäskarsintaa olevansa hyvässä heittokunnossa (HS 1.9.). Tuloksena oli silti pettymys ja karsiutuminen. Jälkeenpäin voi miettiä, pystyikö Pitkämäki sanomaan medialle muuta? Hän tiesi koko ajan, ettei ole tarpeeksi hyvä päästäkseen loppukilpailuun, muttei halunnut tehdä itsestään marttyyria valintasotkulle. Pitkämäen syöttämä pajunköysi upposi Helsingin Sanomille täysin. Keihäskarsinnan ennakojutussa ei kyseenalaistettu yhdelläkään lauseella Pitkämäen mahdollisuutta menestyä.

Pitkämäki on moninkertainen arvokisamitalisti ja jopa maailmanmestari vuodelta 2007. Hän on aina ystävällinen medialle, toisin kuin esimerkiksi pituushyppääjä Tommi Evilä, joka on urallaan uhannut vetää toimittajia turpaan haastattelutilanteiden yhteydessä. Pitkämäestä on tullut suomalaisen median lempilapsi, josta ei haluta kirjoittaa pahaa. Tämä historia saattoi olla yksi syy siihen, miksi Pitkämäen puheita ei kyseenalaistettu. Journalismin yksi peruslähtökohdista on kriittisyys, ja sitä puuttui Helsingin Sanomien uutisoinnista.

Dagens Nyheter käsitteli Ruotsin kärkiurheilijoiden suoritukset perusteellisesti sekä kilpailua ennen että jälkeen. Carolina Klüft, Christian Olsson, Emma Green Tregaro, Isabellah Andersson ja muut urheilijat saivat huomattavasti enemmän palstatilaa kuin Suomen urheilijat Helsingin Sanomissa.

Vaikka myös Dagens Nyheter uutisoi ja hehkutti ruotsalaisurheilijoiden menestysmahdollisuuksia etukäteen, lehden uutisoinnissa oli mukana syyt, miksi vaikeuksista kärsineillä urheilijoilla oli mahdollisuus taas menestyä. Esimerkiksi Emma Green Tregarosta kertoneessa ennakkojutussa selvitettiin graafin avulla, miten hän on selättänyt tekniikkaongelmat ja on taas valmis menestymään (DN 31.8.).

Dagens Nyheter meni uutisoinnissaan pintaa syvemmälle ja kertoo lukijoille, miksi juuri tällä ruotsalaisurheilijalla on mahdollisuus menestyä. Helsingin Sanomat tyytyi vain uskomaan urheilijan puheet ja laittamaan ne sellaisinaan lehteen.

Henkilöitä, joita molemmat lehdet käsitelivät laajalti, oli kaksi: Usain Bolt ja jalaton 400 metrin juoksija Oscar Pistorius. Boltin varaslähdöllä ja 200 metrin voitolla reviteltiin todella paljon molemmissa lehdissä. Pistoriukselta kirjoitettiin hänen tarinansa kautta, miten jalaton juoksija on tässä ja nyt. Molemmat lehdet käsitelivät myös Pistoriuksen menestymisen eettisyyttä: hänhän saa etua hiilikuituproteeseistaan juoksussa; jalat keräävät maitohappoa, hiilikuitu ei.

5.3 Isänmaallisuus

Tavassa, miten Helsingin Sanomat käsitteli esimerkiksi Tero Pitkämäkeä, on selkeä vivahde isänmaallisuutta. Jos suomalaisille kirjoittaa artikkelin, jossa epäillään Tero Pitkämäen puheita ja kerrotaan, ettei hänellä ole menestysmahdollisuuksia, toimittaja leimataan epäisänmaalliseksi. Suomalaisessa urheilujournalismissa, tai HS ei anna ainakaan sellaista kuvaa, ei ole sellaista mediakulttuuria, jossa asioihin pureuduttaisiin syvällisesti ja syy on sekä lukijoissa että kirjoittajissa: lukijat eivät vaadi ääneen analyttisempia tekstejä, vaikka olisivat niitä vailla, ja kirjoittajat eivät niitä kirjoita, koska eivät usko kansan pitävän sellaisista teksteistä.

Dagens Nyheterissä asioihin pureuduttiin hieman syvällisemmin. Osasy syy tässä on ruotsalaisessa kulttuurissa, jossa asioita käännellään ja niistä keskustellaan pitkään. Kriittistä tekstiä ei koeta hyökkäyksenä isänmaata tai urheilijoita kohtaan, vaan toinen osapuoli voi vasta-argumentoida erilaista näkökantaansa. Silti myös Dagens Nyheterissä urheilijoiden menestymismahdollisuuksia hehkutettiin hieman ylioptimistisesti. Asiat käännetään ja analysoidaan siten, että nyt ruotsalaisella on mahdollisuus menestyä. Ero Suomeen ja Helsingin Sanomiin on siinä, että menestymisellekin löydetään syy, miksi se on mahdollista. Vertailuna Dagens Nyheter piti Emma Green Tregaroa mitalisuosikkina naisten korkeushypyssä, koska hänen uusi tekniikkansa toimi paremmin kuin vanha ja hän oli omaksunut sen. Helsingin Sanomat puolestaan piti Tero Pitkämäkeä mitalisuosikkina, koska Pitkämäen omien sanojen mukaan ”heitto tuntui harjoituksissa hyvältä”. Dagens Nyheter analysoi graafin avulla, miten hyppy lähtee ja onnistuu, Helsingin Sanomien toimittajat visualisoivat juttunsa STT-lehtikuvan kuvalla siviilivaatteissa olevasta keihäsmiehestä.

Kisojen aikana alkoi näkyä, että mitalimenestystä ei välttämättä ollut tippumassa ei Suomen eikä Ruotsin laariin. Täten menestystoiveet suunnataan rajan ylitse muihin Pohjoismaihin. Norjalaiskeihäänheitäjä Andreas Thorkildsenistä toivottiin Ruotsissa Pohjoismaiden maineen pelastajaa, kun ruotsalaiset eivät menestyksellä juhlineet (DN 1.9.). Kun menestystä ei tule

omassa maassa, tekee Dagens Nyheter menestymättömyydestä kollektiivista ja muitakin koskettavaa: ehkä jopa lohduttavaa. Ehkä kyseisellä jutulla haluttiin osoittaa Ruotsin kansalle, että ei mene hyvin muillakaan.

5.4 Kuvat ja otsikot

Urheilujournalismissa yhden tietyn hetken ikuistaminen kuvaksi on vaikeaa, ja Dagens Nyheter onnistui kisojen aikana kaksi kertaa loistavasti ikuistamaan tietyn ja ratkaisevan hetken tapahtumasta. Ensimmäinen oli Usain Boltin varaslähtö (DN 29.8.), joka oli ikuistettu koko aukeaman levyiseksi kuvaksi. Kuvasta näkee täysin selkeästi, kuinka Bolt varastaa hieman liian paljon. Kuvalle ei ole laitettu kuvatekstiä, vaan kuviin on lisätty jokaisen juoksijan reaktioajat, mikä ei myöskään jätä epäselväksi varaslähtötilannetta. Toinen kerta, kun yksi ratkaiseva hetki taltioitiin lehden sivuille kuvana, oli, kun miesten 110 metrin aitajuoksussa kuubalainen Dayron Robles ja kiinalainen Liu Xiang kolaroivat viimeisellä aidalla ja kiinalaisen kultamitalihaave kariutuu (DN 30.8.). Kuvan alla on pääjutun otsikko ”Här ryker VM-guldet” (Tässä ratkeaa MM-kulta), joka sopii kuvan kanssa yhteen täydellisesti. Aina otsikko ei ole vain juttua varten, tässä tapauksessa se oli kuvaa varten. Kuva ja otsikko toimivat erinomaisesti.

Yleisesti ottaen Dagens Nyheter käytti selvästi houkuttelevampia ja dramaattisempia otsikoita kuin Helsingin Sanomat. Ehkä tähän on osasyynä lehtien julkaisukoko: Dagens Nyheterin tabloidkokoisille sivuille ei mahdu yhtä pitkiä otsikoita.

Dagens Nyheter käytti myös enemmän graafeja kisarupeaman aikana. Helsingin Sanomien ainoa graafi oli miesten viidenkymmenen kilometrin kävelyn reitin esittely. Dagens Nyheter käytti graafeja useina päivinä ja eri lajeista: maraton, korkeushyppy, 100 metriä.

Dagens Nyheteriltä löytyikin jokaiselle päivälle monia etukäteen kirjoitettuja juttuja ruotsalaisista urheilijoista tai muiden maiden urheilijoista. Osaltaan

lehden julkaisukokokin vaikutti siihen, että Dagens Nyheterin toimittaja Sven Gustavsson kirjoitti MM-kilpailuista enemmän kuin Helsingin Sanomien toimittajat. Tabloidkokoisissa lehdissä lähtöjuttujen merkkimäärä tosin on yleensä noin 2000 merkkiä, broadsheeteissa noin 3000.

Toki pitää muistaa, että tabloid- ja broadsheetkokoisilla lehdillä sivujen lähtöjuttujen merkitys on erilainen. Tabloidissa lähtöjuttu vie suurimman osan sivusta ja jokaisella sivulla on oltava voimakas juttu, huonot sivut ja lähtöjutut osuvat silmään herkästi. Broadsheetin etu on se, että kun lähtöjuttu on voimakas, muu sivu voidaan täyttää kevyemmällä uutisilla. Se sama pikkujuttujen määrä, joka saadaan mahtumaan yhdelle broadsheetille, mahtuu tabloidissa kahdelle tai kolmelle sivulle, mikä korostaa tabloideissa lähtöjuttujen merkitystä.

5.5 Kriittistä urheilujournalismia

Urheilujournalismia on joskus syytetty urheilujohtajia ja urheilijoita silitteleväksi, missä kritiikkiä ei näe. Yleisurheilun MM-kilpailut tekevät tässä poikkeuksen tutkimuksessa kahden lehden pohjalta. MM-kilpailuiden jälkeen Helsingin Sanomat kritisoi voimakkaasti urheilijoita ja heidän valmentajiaan ja koko yleisurheilun valmennusjärjestelmää, koska menestystä ei tullut.

Sanan säilä heilahti rajusti myös Dagens Nyheterissä, mutta siellä kohteena olivat urheilijat, joita kehoitettiin opettelemaan voittamaan. Tässä tulee esille jälleen yksi ero suomalaisessa ja ruotsalaisessa kulttuurissa: Suomessa vaaditaan mitaleja, Ruotsissa vaaditaan voittoja.

Helsingin Sanomat osoitti kritiikkiä suomalaisia yleisurheilujohtajia kohtaan jo ennen kilpailuja, keihään valintasotkujen takia. Suomessa ei ollut yhtään mediaa, joka ei olisi asiaa käsitellyt. Osa jopa vaati liiton pomoille potkuja, mutta tähän asti ei Helsingin Sanomat mennyt. Dagens Nyheter ei missään vaiheessa kilpailuja kritisoinut maan yleisurheilun päättäviä elimiä. Ruotsissa vastuu

menestymättömyydestä meni urheilijoiden piikkiin, Suomessa urheilijoiden, valmentajien ja päättäjien piikkiin.

Vertailun lehdet eivät täten harrastaneet urheiluviestintää, johon Seppo Pänkäläinen epäili urheilujournalismin kulkevan (1998, 4). Lehdet osasivat esittää kritiikkinsä myös siten, että tavallinen lukija ymmärsi tiedon. Liian spesifioitua tietoa kertoessa lukija ei välttämättä ymmärrä, mitä toimittaja hakee takaa.

6 POHDINTA

Maiden suurimpien päivälehtien uutisointitavoissa oli eroja, kuten ounastelin aihetta valitessa, mutta erot olivat suurempia kuin olisin odottanut.

Tutkittuna aineistona olleet yleisurheilusivut poikkesivat toisistaan ratkaisevalla tavalla. Oma osansa oli varmasti lehtien julkaisukoolla: tabloidissa jokaisella sivulla täytyy olla hyvä lähtöjuttu ja sivulle mahtuu vähemmän pienempää tavaraa. Broadsheetissä korostuu lähtöjuttu, jonka jälkeen loppusivun voikin täyttää hieman mitättömämmällä sisällöllä.

Analysoin aineistoa aineistopohjaisen sisällönanalyysin kautta. Yksi keskeisimpiä tuloksia vertailulleni oli, että molemmat lehdet uutisoivat hyvin paljon ilmiöiden ja henkilöiden kautta. Vaikka yleisurheilu on yksilölaji, niin siitä huolimatta henkilöityvyys oli silmiinpistävä. Sinänsä aineisto tukee journalismin nykylinjausta, jossa henkilöityvyys on yksi uutiskriteereistä. (Kunelius 2003, 191.)

Seppo Pänkäläisen puheet siitä, että urheilujournalismista olisi tulossa urheiluviestintää, eivät konkretisoituneet aineistoissa (1998, 4). Yhdysvaltalaiseen urheilujournalismiin kuuluu se, että seurataan urheilijoita ja heidän saavutuksistaan kerrotaan sitten sankarilliseen sävyyn, mutta tappion tullen heitä ei kritisoida eikä esitetä parannusehdotuksia. Lehdet hehkuttavat ennako- ja raporttijuutissaan kotimaidensa urheilijoita sekä maailman suurimpia tähtiä, mutta muistavat myös kritisoida eri tahoja: järjestelmiä, päättäviä elimiä, urheilijoita.

Vertailun pohjalta teen päätelmän, että toimittamisen kulttuuri on askeleen edellä Ruotsissa kuin Suomessa. Dagens Nyheterin toimittaja Sven Gustavsson teki joka päivä huomattavasti enemmän merkkimäärissä mitattuna töitä verrattuna kahteen suomalaiseen toimittajaan. Ruotsalaistoimittajalla oli ilmeisesti enemmän intohimoa tehdä työtänsä kuin suomalaisilla, kun vertaa työnteon määriä kisojen ajalta puhtaasti merkki- ja juttumäärillä. Dagens

Nyheter käytti Helsingin Sanomiin verrattuna selvästi vähemmän maan tietotoimiston materiaaleja, mikä alleviivaa ruotsalaisen intohimoa tehdä urheilujournalismia. Helsingin Sanomien toimittajakaksikon edesottamuksista voisi sanoa kärjistetysti, että he olivat ruotsalaiskollegaansa verrattuna rantalomalla Aasiassa.

Urheilujournalistisestikin Dagens Nyheter oli loikan Helsingin Sanomia edellä. Helsingin Sanomat tyytyi esittämään kaikki asiat faktoina, ilman kyseenalaistamista tai argumentointia. Dagens Nyheter avasi urheilijoiden tekniikkaratkaisuja grafiikoilla, Helsingin Sanomat tyytyi mainitsemaan, että keihäänheittäjillä on "hyvä fiilis".

Helsingin Sanomat uutisoi enemmän kotimaan urheilijoista ja sellaisista lajeista, jotka kiinnostivat lähtökohtaisesti menestyksen kautta suomalaisia. Dagens Nyheter uutisoi ja esitteli myös ruotsalaisia kiinnostavia lajeja, mutta suuremman sivumäärän ansiosta se pystyi myös esittelemään ja raportoimaan muistakin lajeista. Raportit olivat pääasiallisesti yhtä kattavia kuin ennakot. Helsingin Sanomat raportoi laajemmin ainoastaan miesten keihäästä ja 100 metrin juoksusta.

Helsingin Sanomilla tuntui olevan kisojen ajan pakko yrittää paikallistaa pienet ja isot asiat jollain tavalla Suomeen. Näistä esimerkkeinä toimivat Ilkka Kanervan roolin korostaminen aitajuoksija Dayron Roblesin hylkäämisessä sekä keihäänheittäjä Matthias de Zordon henkilökuvassa miehen vertailu suomalaisheittäjien tekemisiin.

Dagens Nyheter käytti paljon internetistä tuttua otsikon ja kuvan yhteyttä. Otsikotkin olivat enemmän iltapäivälehtimäisiä, mihin tosin saattaa vaikuttaa lehden julkaisukoko: tabloidiin mahtuu pienempiä otsikoita kuin broadsheetiin.

Suomalaisen ja ruotsalaisen urheilujournalismin eroja ei ole aiemmin liiemmin tutkittu. Koska olen kiinnostunut molempien maiden urheilujournalismista sekä itse toimin urheilutoimittajana, uskon tuloksien olevan minulle erittäin hyödyllisiä

omaa tulevaisuuttani silmällä pitäen. Vertailusta käy selvästi ilmi, miten ruotsalainen urheilutoimittaja lyö itsensä enemmän likoon arvokisauutisoinnissa ollessaan paikan päällä seuraamassa tapahtumia. Uskoisin, että Helsingin Sanomien johtoporras voisi kiinnostua tutkielmasta miettiessään, miten urheiluosastoa ja -uutisointia pitäisi kehittää jatkossa. Mutta vertailun tulokset ovat vain omaa mielipidettäni, eivätkä absoluuttinen totuus. Aineistoa voi tulkita monella tapaa, ja tämä oli minun lähestymistapa.

Aineiston pohjalta ei voi sanoa suoraan, miten kummankin maan urheilulehdistö toimii. Eroja syntyy sekä maiden että eri lehtien välille. Iltapäivälehdet uutisoivat asioista omalla tavallaan, päivälehdet omalla ja esimerkiksi paikallislehdet omalla tavallaan eikä kenenkään tapa ole väärin. Kehittyä voi jokainen toimija tahollaan, mutta jokaisella journalismia tekevällä instanssilla on ainakin lähtökohtaisesti tavoitteena tehdä hyvää journalismia omien resurssiensa puitteissa.

Aihe on peruslähtökohdiltaan niin laaja, että tutkimusmahdollisuuksia riittää. Seuraava yleisurheiluvertailun paikka voisi olla kesän 2012 EM-kisojen aikaan, joissa Helsingin Sanomilla on varmasti kasvojenpesun paikka: ovathan kilpailut lehden kotikaupungissa. Kyseiset kisat ovat sinällään niin mielenkiintoinen tapahtuma paikallisjournalismin näkökulmasta, että silloin voisi olla paikallaan seurata, kuinka paljon lehti uutisoi urheiluasioista kaiken kisahumun ympärillä.

Suomalaisen ja ruotsalaisen median vertailuun on mielestäni järkevää palata vasta muutaman vuoden kuluttua. Media on tällä hetkellä yhdessä historiansa suurimmista murroksista, ja on mielenkiintoista nähdä, miten murroksessa kävi ja miten lehdet tulevaisuudessa tekevät uutisia. Helsingin Sanomatkin on siirtymässä vuoden 2012 aikana tabloidkokoiseksi julkaisuksi, mikä tuo lehden uutisointiinsa oman lisämausteensa ja radikaalin muutoksen. Silloin jokaisen jutun on oltava merkittävä: täytejutut näyttävät huonolta, jos ne ovat sivujen lähtöjuttuja.

Tutkielmaa tehdessäni opin monia uusia asioita laajemman esseen kirjoittamisesta. Koskaan aiemmin en ollut kirjoittanut mitään näin pitkää tekstiä, mikä varmasti näkyy tutkielman varrella, mutta oppia karttui ja jälkeenpäin on helppo huomata, mitä kaikkea olisi voinut tehdä toisin. Aineiston rajaaminen, tutkimusmenetelmän valinta, aineiston purkaminen ja analysointi: kaikki nämä olisin voinut tehdä toisella ja paremmalla tavalla, mutta olkoon tämä lopputuloksena ja muistona elämäni ensimmäisestä tutkielmasta.

Lähteet

Dagens Nyheter. 2011. Mediakortti. Hakupäivä 1.10.2011.
<http://info.dn.se/info/om-oss/korta-fakta/>

Henttonen, Aleksi 2006. Rahasta vai rakkaudesta. Television urheilu-uutisten sisältö ja valinnat. Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Viestinnän koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2010. Tutki ja kirjoita. Uudistettu 15. painos. Helsinki: Tammi.

Kunelius, Risto 2003. Viestinnän vallassa. Johdatusta joukkoviestinnän kysymyksiin. Helsinki: WSOY.

Pietilä, A-P. 2007. Uutisista viihdettä, viihteestä uutisia. Median muodonmuutos. Jyväskylä: Gummerus.

Pänkäläinen, Seppo 1998a. Suomalainen urheilujournalismi. Helsinki: Liikuntatieteellisen Seura Ry:n julkaisusarja Impulssi XV.

Sanoma. 2011. Mediakortti. Hakupäivä 1.10.2011.
<http://www.sanoma.com/about-us/sanoma-news/media-portfolio/newspapers>

Suhonen, P. 1994. Mediat, me ja ympäristö. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Hanki ja jää.

Tuomi, J. & Sarajärvi A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu 5. painos. Helsinki: Tammi.

Von Bagh, P. & Koski, M. 2000. Lööppikirja. Mitä tapahtuu todella. Rytsölöiden ennätysakoista Laila Kinnusen kuolemaan. Helsinki: Like.